

DOMOLJUB

ŠTEV. 29. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 16. JULIJA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Kmetijski pokret.

Kaj hoče to reči?

»Pokret« je hrvaška beseda. Pa če smemo katero hrvaško besedo sprejeti za svojo, smemo to. Ker v slovenščini nimamo take, ki bi to tako kratko in krepko povedala kakor »pokret«.

Zares, čas je, da se začne kmet kretati, gibati, dregati, opletati, mahati okoli sebe in kričati. — Oho! Kričati, opletati, mahati?! Kaj naj pa to pomeni? Prav nič hudega! Kaj pa dela človek, ki se potaplja? Kreče se, giblje, drega, opleta in maha okoli sebe in kriči: pomagajte! pomagajte! ... O ne, ne mislim, da bi moral kmet posuroveti in podivjati, po drugih biti, jih suvati in nad njimi kričati! Kaj šel! Toda povejte mi: ali se kmet ne potaplja? Ne da bi drugim kaj hudega prizadejal, ne da bi jim po krivici le las skrivil, — a kričati mora, gibati, kretati, dregati, opletati okoli sebe, da sebe ohrani, da se obdrži — nad vodo. To imenujem »kmečki pokret«.

Kmet da se potaplja? Kako to? Saj kmečke hiše še stoje in gruntni se še obdelavajo, kozolci še stoje polni in žito se že mlati, ali na cepce, ali na mašino. Gotovo! Bog varuj, da bi se ne! Sicer bi nas bilo vseh konec! — No, recimo, da mu, kmetu, voda v grlo še ne teče; to se pravi: da prav pri koncu še ni. Kak posamezen kmet pač že; o, koliko jih je že utonilo! A kmet na splošno, hočem reči: kmečki stan, ne bo še vsak čas pod vodo zginil. Toda ali se ne potaplja tudi tisti, ki vedno bolj v vodo leze? In to je kmečki stan brez dvoma!

Le pogledjte po vaseh! Kaj boste videli? Vedno manj ljudi na kmetih. Vsak beži iz vasi, s kmetov, kdor ima le kām. In tudi tisti, ki nimajo kām! Ali pa še niste slišali, da barko, ki se ima potopiti, napuščajo podgane? Žival čuti že naprej, da ni varna in beži. Taka barka je danes kmečki stan. Vasi sicer še ne izumirajo, toda vasi — hiraajo. O župniji Št. Gothard, to je tam za Limbarsko goro, na koncu Črnega grabna ob štajerski meji, smo brali, da je štela pred 50 leti 1300 ljudi, danes pa jih šteje še kakih 700. Pomislite: za malo manj kakor za polovico duš je

upadla! In če bi šli po drugih vaseh, bi marsikje našli, da jih je toliko in toliko manj. Pa bi jih po naravnih postavah moralo biti več. — Če ima človek vedno manj krvi, pravimo tudi, da hira. Začne se sušiti; sušica, jetika, se ga prijemlje. Hira, hira, dokler ne izhira. Morebiti traja dolgo, nazadnje pa le pride smrt in mu pregleda nit življenja. Pokopljejo ga. Ljudje pa pravijo: Škoda ga je, dober človek je bil. In če nekega dne propade kmečki stan, bomo tudi rekli njegovi znanci in prijatelji: Škoda ga je! O, kako škodal! Lep stan je bil.

Če je jetika že predaleč, je vse zdravljenje zastoj. Noben dohtar ne more več pomagati, nobene rože več ne izdajo. Dokler je pa jetika še na začetku, se da morda še pomagati. V naših dnevih so napovedali velik boj jetiki. Povsod bereмо napise »Ne pljuvajte po tleh!«, ker se s pljunki jetika širi. In gori na Gorenjskem pod Grintovci na Golniku, stoji nekaj let sem velika palača: zdravilišče za jetiče. Gotovo se tam mnogi pozdravijo; samo umirat ni vredno gori hoditi. Če čakamo, da bo kmečkemu stanu še slabše, mu bo težko pomagati. Zdaj, ko razpad še ni tako daleč, je treba misliti, kako bi se mu dalo pomoči.

Zakaj ljudje tako bežijo s kmetov?

Vzrokov je več. Danes ni časa, vsz h naštevati. Samo na eno reč vam hočem pokazati. Če greste v Ljubljani po Miklošičevi cesti, tisti novi veliki cesti, ki vodi s kolodvora proti frančiškanski cerkvi, imate na levi dve novi veliki palači, obe namenjeni delavcem. Prva je Delavska zbornica, druga pa je zavod za zavarovanje delavcev. Ko sem bil notri, sem občudoval, kaj je vse storjeno in kako preskrbljeno za delavce. Kdo jim ne privoščiti? A kje imate kaj podobnega za kmeta? Stotisoč delavcev je zavarovanih v tem zavodu za bolezni, za nezgode in za starost. Za vsake vrste delavce je zavarovanje, — samo za kmečke ne. Ja, ali je potem čudno, če vse beži s polja in ieti v fabrike?!

Delavsko gibanje ali pokret traja že dolgo. Delavci, oziroma njih voditelji, so

tudi kričali, mahali in suvali okoli sebe, kakor človek, ki se potaplja. Kričali so, da so cel svet prekrščali, kako se jim hudo godi. Tudi danes še ne cveto vsem samo rožice; a reči moramo, da so s svojim gibanjem ali pokretom že zelo napredovali in veliko pridobili.

In zakaj so nad kmeta prišli taki časi, pa pretijo priti še hujši, da se mora tudi on zganiti, klicati in mahati ter se brniti, da ga povodenj ne odnese. Kdo ne uvidi, kako potreben je kmečki pokret?

Novice iz Belgrada.

Nj. Vel. kralj je na predlog prosvetnega ministra podpisal zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o osnovnih šolah. V smislu teh izprememb je verouk v osnovnih šolah obvezen za vse priznane veroizpovedi. Verouk poučujejo duhovniki, oziroma njihovi namestniki, postavlja in odstavlja pa jih banska uprava na predlog pristojne cerkvene oblasti dotične veroizpovedi. Pristojna občina lahko veroučiteljem prizna in plača primerno nagrado. Veroučitelji morajo biti jugoslovanski državljan. Če je veroučitelj zadržan, ga lahko nadomešča učitelj iste vere na dotični šoli. Po predlogu pristojne cerkvene oblasti je lahko to nadomeščanje tudi stalno. Če se cerkvena oblast ne briga za verouk in ne stavi predlogov za imenovanje veroučiteljev, jih predlaga pristojna banska uprava. Na šolah, kjer je v vsakem razredu odnosno oddelku najmanj 20 učencev iste vere in kjer pride na teden najmanj 20 učnih ur iz verouka, se lahko nastavi stalni kateheti, ki jih imenuje prosvetni minister. Vsi veroučitelji se morajo pokoravati školskemu zakonu in redu. Minister prosvete lahko odstavi veroučitelja, če njegovo delo ne odgovarja vzgojnim načelom ali če njegovo vedenje v šoli in izven nje ni v skladu s splošnimi cilji osnovne šole. Učni načrt za verouk določa prosvetni minister v sporazumu z vrhovnim predstojništvom dotične vere v državi. Za katoličane se smatra škofvska konferenca za vrhovno cerkveno predstavništvo. Cerkvene oblasti imajo pravico enkrat na leto nadzirati verouk v osnovnih šolah. Dočim je sedanji zakon o osnovnih šolah zabranjeval verske organizacije, smejo učenci osnovnih šol odslej zo-

Kje naj položim svoj denar?

Samo v „**LJUDSKI POSOJILNICI**“ v NOVEM MESTU, kjer bo najvarneje naložen in najbolj obrestovan. Obresti po 4-7%. Rentni davek plačuje posojilnica.

pet biti člani verskih združenj svoje veroizpovedi tudi izven šole.

Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o eksekuciji in zavarovanju.

Po novem zakonu bo mogoč hitrejši izvršilni postopek in tudi stroški eksekucije bodo manjši. Zakon daje upniku možnost, da zahteva eksekucijo na one dele dolžnikovega imetja, s katerih se mu dolg najlaže izplača. Upnik pa tudi ne bo mogel dolžniku prodati imetja za vsako ceno. Zakon preprečuje nekoristno upropaščenje dolžnikov in predvideva potrebne ukrepe, ki jim je cilj z eksekucijami čim manj škoditi splošnemu narodnemu gospodarstvu.

V zavodu za pospeševanje zunanje trgovine se je vršila konferenca, na kateri se je razpravljalo na vprašanja

izvoza naših vin.

Zborovanju je prisostvovalo več odposlancev trgovinskega ministrstva, vinogradnikov in veletrgovcev vin. Ugotovili so, da vlada pri izvozu naših vin velika kriza. Predlagali so trgovinskemu ministru, naj se osnuje pri izvoznem društvu v Beogradu poseben oddelek za izvoz naših vin.

Prometni ministr je odobril Hmeljarskemu društvu iz Zalca

polovično vožnjo za nabiralce hmelja.

Ugodnosti bodo veljale od 16. avgusta do 15. septembra in sicer pod istimi pogoji, kakor prejšnja leta.

Prepričajte se o trpežnosti vrvarskih izdelkov iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31 in pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20, Celje, Kralja Petra cesta 33 in v Kamniku, Sutna 4

Brzovlak je trčil ob tovorni vlak na italijanski progi Bologna-Firenca. 16 mrtvih, 34 težko ranjenih.

Papež je odlikoval avstrijskega kanclerja dr. Schobra z velikim križem Pijevega reda.

Krvavi boji so se vršili okrog delavskih Katovic na Poljskem. Matere so postavljale otroke pred puškine cevi policije. Novo uniformo dobi češkoslovaška armada.

Kovači! Najcenejši koks 100 kg Din 85.— Pri večjem naročilu popusti! LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem

otvoril v Kranju šte. 48 - pečarsko obrt.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela bom izvrševal solidno in v največje zadovoljstvo. - Kokali Vinko.

Kranj šte. 48.

POSVETU

Italija.

s Kmete kličejo na pomoč. Te dni je imel glavni tajnik fašistovske stranke Turati v mestu Piacenzi govor, kjer je med drugim rekel: Priznati je treba, da smo v gospodarski krizi. Stiska je po vsem svetu in zato ne moremo naših težav pripisovati fašistovskemu režimu. Vzroki so globlji. Iskati jih je treba v minulih desetletjih, ko so ljudje več porabili, nego so pridelali ali zaslužili. Pridobiti si moramo zato zopet smisel za varčnost; za tisto varčnost, ki se je lahko učimo pri razumnih gospodinjah, katerim je v pravi ponos, ako so si znale pri nakupu prihraniti tudi le par stotink. Ko bo zavladal pri nas zopet tak duh varčnosti, bo prišlo naše gospodarstvo gotovo v ravnotežje. — V tem oziru je prednjačilo vedno kmetstvo ljudstvo, ki skromno in pošteno dela in globoko ljubi svojo zemljo.

s Razno. Stirisdesetletnico mašništva je obhajal 7. julija g. Valentin Kragelj, župnik v Velikih Zabljah. Na mnoga leta! — V Idriji so pokopali Frančiško Močnikovo in Ferdinanda Makuca, vpok. rudarja. — V Ukvah v Kanalski dolini je umrl 72 letni Jožef Vedam. — Na Gočah pri Vipavi je umrla daleč okrog znana 83 letna Hana Habetova. Prišla je iz Erzelja v to hišo služiti stara komaj 9 let. Ko je postal njen gospodar, splošno znani Stefan Habe, vdovec, je ona prevzela gospodinjstvo velikega posestva, kjer je pokazala veliko spretnost. Na tisoče revežev je pogostila, pa tudi visoke glave je znala imenitno postreči. Skoraj ves zaslužek je dala še v življenju za domače cerkve in druge namene. Poleg starostnih težav je učakala lani v juniju še to, da jo je v hiši napadel neki pijan tujec ter ji z nožem narezal vrat. Odlikovala se je po zvestobi do gospodarjev, saj je bila v isti hiši nepretrgoma 74 let. — Posestnik Maks Troha iz Velikih Zabelj je lani v avgustu cepil trto v oho. Pogrnala je 3 m v dolgosti, mladika pa meri v debelini 9 cm in 1 mm. To je že precej debela palica. V Laznem pri Čepovanu je umrl dolgoletni cerkveni ključar Jurij Suligoi. — V Lokvah v Gorah je umrl 88 letni Peter Skok. — V Cezsoči je odšel na drugi svet 70 letni Andrej Hrovat. Je bil vzoren gospodar in dober čebelar. — V Trnovem pri Kobaridu je 58 letni Anton Berginc splezal na drevo po črešnje. Med trganjem se je zlomila veja in mož je tako nesrečno padel, da je obležal na mestu mrtev. — V Komnu na Krasu je umrl 57 letni Jožef Kovačič. Bil je nad 20 let cerkveni pevec. — V Svetem je preminula Terezija Jazbec, v Ivanjem gradu posestnik g. Alojzij Lozej, v Nabrežini Terezija Radoviča, soproga nedavno umrlega posestnika. — V Knežaku je umrl g. Anton Jenko, ki je 42 let zvesto upravljal organistovsko službo.

Nemčija.

s Separatiste lovijo. Ko so po svetovni vojni Francozi zasedli nemško Porenje, se je med delom nemškega prebivalstva porajala misel, da bi postalo Porenje samostojna država, kar bi zlasti Francozom bilo v ko-

rist. Na Nemce, ki so se zavzemali za samostojnost Porenja, so bili seveda oni iz »rajha« zelo hudi in so jih imenovali separatiste in izdajalce domovine. Dokler so vlada v Porenju Francozi, Nemcem-separatistom seveda ni bilo hudega; te dni, ko so Francozi odšli, pa so prišle nad pristaše odpadniškega gibanja težke ure. Mnogi so že kar s Francozi pobegnili iz Porenja, kdo pa je ostal je občutil težko pest nemških narodnarjev ali pa jo bo še. Maščevanje vrše skupine mladeničev na motornih kolesih, potujoč iz kraja v kraj. Oboroženi so s kladivi in železnimi drogov. Napadi se vrše navadno ponoči. Nekemu peku so zrušili trgovino in pometali vse na cesto. Isto se je zgodilo nekemu trgovcu s klavirji. Zdravniku dr. Kottmanu so opostošili stanovanje in razbito pohištvo je ležalo sredi ulice. Zena bankirja Ackerja je pričakujoč maščevalnega napada, skočila skozi okno in si zlomila nogo. Žobni zdravnik Finkenstein je zapustil domači kraj in odšel z ženo v Mainz, meneč, da ga ne bodo spoznali. Pa so ga, nakaš, njega in ženo izlekli iz neke restavracije na ulico in ju do krvi pretepli. Opisani nemiri bodo francosko-nemškimi odnosom zelo v kvar, zakaj Nemci so obljubili, da se po umiku francoskih čet iz Porenja ne bo nikomur nič hudega zgodilo. Drugo pa je sledeče: Sarska kotlina je poslednja nemška dežela, ki jo drže Francozi še v rokah. Ravno kar se vrše pogajanja, da bi se tudi ta zemlja pred časom izpraznila. Opisani nemiri pa bodo izpraznitev, če ne onemogočili, pa vsaj zelo zavlekli.

s Strašna nesreča v nemškem rudniku. V Venceslavovi jami v revirju Neurodi v nemški Šleziji je bilo zaposlenih okrog 200 rudarjev. Ko so v sosednem rovu delavci razstreljivali premog, je nenadoma izbruhnil plin ogljikove kisline. Pritisk plina je bil silno močan ter se z bliskovito naglico razširil po vseh rovih ter udaril tudi še v sosedne jame in takoj omamil tam zaposleno delavstvo, ki niti časa ni imelo misliti na rešitev. Žene in otroci so trumoma hiteli na kraj nesreče, sluteč, da se nahaja med ponesrečenci mož, oče ali brat. Grozni prizori so se odgravalci okrog vhoda v jamo, katero je moralo vojaštvo zastražiti, tako hud je bil pritisk jokajočega se ljudstva. Nepopisno žalostno je bilo videti matere in žene, ki so s solzami v očeh iskale med rudarji, potegnjenimi iz globočine svoje drage ter jih skušale s poljubi in z božanjem zopet poklicati k življenju. Nekatera trupla so bila tako razmesarjena, da so morali reševalci posamezne ude nabasati v vreče. Po dosedanjih poročilih je našlo smrt 152 rudarjev. Ta nesreča se lahko šteje med največje tovrstne v Nemčiji.

s Policisti v kopalnih hlačkah. V sedanjih vročih dnevih, ko človeka naravnost vleče v hladilne valove morja in rek, se večkrat razježi, ko vidiš razne nerednosti in nedostojnosti med plavalci. Drugod delajo pa zastopnikom javnega reda te stvari še več preglavic. V bližini Berlina se je kopalo več ljudi na prepovedanih krajih. Prihiteji so stražniki in začeli razganjati kopalce. Oni, ki so bili v vodi, so se pa poredno posmehovali, češ, nam ne morete do živga. Pa so se zmotili. Policisti so slekli obleko in v kopalnih hlačkah ter z gumijevimi pendreki skočili v vodo in preganili nepokorneže. Občinstvu na

obrežju pa ta vnema ni ugajala. Začelo je metati na varuhe reda kamne in jih obsipavati z žaljivkami. Sele tovariši, ki so prihiteli na pomoč stražnikom, so očistili obrežje in rešili policiste v hlačkah iz stiske.

Rusija.

s Radio v službi sovjetske agitacije. — Ruski boljševiki so v svrhu svetovne revolucije in agitacije za komunizem sezidali v Moskvi veliko radio-oddajno postajo s 100 kilovat, dočim ima n. pr. največja nemška radio-oddajna postaja le 60 kilovatov moči. Hujskarski govori boljševiške centrale v Moskvi se slišijo 2000 km na okrog, torej v Nemčiji, Avstriji, Skandinaviji, Franciji, Švici, Turčiji in Perziji. Sedanji ruski mogotci pa ne upoštevajo nikakih mednarodnih dogovorov in vrše po radiu pravo pravcato politično vojno. Romunija se brani sovjetske agitacije s posebno radio-oddajno postajo, ki moti rusko agitacijo. Nemčija n. pr. pa ne more proti opisanemu načinu komunistične propagande ničesar ukreniti, čeprav se govorniki moskovske radio-oddajne postaje, vtikajo v čisto notranje zadeve nemške republike. V moskovskem radiu pričenjajo govore često z besedami: »Policiji in vojakom Nemčije! Zavedajte se proletarci, da je tudi za Nemčijo prava pot samo ena, to je pot oktoberske (ruske) revolucije. Zivijo nemška sovjetska republika« itd. Vsi diplomatski koraki, da bi se dovedlo ruske boljševiške kolovodje k pameti, so ostali brez uspeha. Prizadete države bodo pač morale skupno in ostro nastopiti, da se ubranijo ruske boljševiške kuge.

Finska.

s Kmetje proti komunistom Pažnja vsega sveta je v zadnjem času osredotočena na Helsingfors, glavno mesto republike Finske, kjer je protikomunistični pokret podeželskih kmetov zavzel zelo ostro in odločno obliko.

Ker finska vlada ni nastopila proti komunistom, kakor treba, so določili kmetje-protikomunisti, ali kakor se zove njih stranka »lapovci«, da pridejo od vseh strani v glavno finsko mesto Helsingfors, in da pokažejo svojo moč in voljo komunistom, pa tudi vladi.

Ze pred dnevom, ki je bil določen za pohod, so posamezne skupine lapovcev prišle v mesto in sicer s kolesi, vlaki in avtomobili. Prva ekspedicija avtomobilov je šla 100 voz, pozneje pa je prišlo iz podeželja še okoli 200 avtomobilov. Lapovci so prenočevali po vojašnicah in po šolah. Njihova organizacija je vojaškega značaja: Razdeljeni so na čete in na čelu vsake čete je poveljnik. V Helsingfors je prišlo demonstrirat 12.000 kmetov, kar je za Finsko veliko število. Demonstrantje so bili razdeljeni na 21 bataljonov s skupno 75 četami.

Kmetje so zahtevali uvedbo posebnih zakonov proti komunistom, so pa tudi še sami tu pa tam napravili red v smislu svojih zahtev. Mnoge poslance in voditelje komunistične stranke na Finskem so kratkoma naložili na avtomobile, jih peljali do ruske meje in jih tam prisilili, da so zapustili Finsko in odšli v ruski sovjetski »paradiž«, čigar »bogovi« seveda sedaj mečejo po svojem časopisu ogenj žveplo na odločne finske kmetelapovce.

ELIDA
COLD CREAM

*zdravi in hrani
kožo ponoči*

K A J J E N O V E G A

Zbor fantov na Brezjah.

To zadnjo nedeljo je bil sklican na Brezje tabor gorenjskih fantov in mož, ki naj bi zbranim pojasnil in določil smernice dela in udejstvovanja v duhu katoliške akcije.

Fantje in možje so res prišli na Brezje, k Mariji, materi svoji in vseh nas. Nedelja je bila pusta, temačna, oblaki so grozili z dežjem, ceste so bile blatne, umazane, polja namočena, steze med žitom spolzke in mehke, — toda kljub vsemu so fantje in možje na Brezje prišli. Zbrali so se najprej v cerkvi k maši in potem pred cerkvijo v zbor, ki ga je začel, pozdravivši vse zbrane, dr. Debevec iz Ljubljane, podpredsednik Katoliške akcije.

Potem je g. dr. Fabijan prebral prekrasno pismo škofa Rožmana, ki ga je bil za to priliko napisal in poslal svojim dragim fantom, katerim je bil vsak čas najboljši in najdražji prijatelj.

Drobne novice.

Češkoslovaški Rdeči križ ima 440.000 odraslih članov in 460.000 naraščaja.

Zbor orlovskih izobraževalcev se bo vršil v češkem Kraljevem gradu od 14. do 16. julija.

Za mednarodno pristanišče bodo baje proglasili čechoslovaško mesto Bratislavo ob Donavi.

70.000 oseb bo letos zaposlenih pri obiranju hmelja na Češkem.

400.000 hribolascv je obiskalo lansko leto najvišjo goro v Evropi Mont Blanc.

Protižidovske demonstracije so zopet uprizorili dijaki v poljskem Poznaniu.

Vatikan ima sedaj redno telefonsko zvezo z ameriškim Njujorkom.

Predsednik češke republike Masaryk je sprejel bolgarskega predsednika vlade Ljapčeva.

3305 Gandijevih upornikov je ta čas v indijskih ječah.

260 vojakov je bolnih, 50 pa blizu smrti v poljskem Brzezany, ker so jedli pokvarjeno meso.

Vsak 19. Anglež je danes katoličan. Pred 30 leti je bil le vsak 23. član naše vere.

36.000 otrok se je rodilo lani v ameriški republiki Salvador, od teh več kot polovica nezakonskih.

400 milijard dinarjev letno gre na vsem svetu za — alkohol.

Kot govorniki so vneli zbrane k dejanskemu, praktičnemu krščanstvu gg. dr. Joža Basaj, ravnatelj Združne Zveze v Ljubljani ter Fran Tersegglav, urednik »Slovenca« v Ljubljani, pa še nekateri drugi. Bile so izrečene mnoge lepe misli, vrženih je bilo dovolj koristnih semen, ki naj bi vsa vzkalila v srcih in dušah naših slovenskih fantov in mož, in da se popolnoma prenovi in prekvasi naš rod, od nekdanj veren in pošten, v zadnjih časih pa vse bolj od krivih prerokov zapeljan in omotljen.

Z zborovanja so bile odposlane pozdravne in udanostne brzojavke v Rim svetemu očetu papežu Piju XI., v Beograd Nj. Vel. kralju Aleksandru ter v Ljubljano presvetlemu nadškofu dr. Jegliču in škofu dr. Rožmanu.

Vojni udeleženci 10. avgusta na Brezje.

Blizu Assisi stoji samostan sv. Damjana in v njem dokaj prostorna terasa, ime-

Največ judov živi v ameriškem Njujorku; štejejo 30% vsega prebivalstva.

Avstrijski zvezni kancler dr. Schober je pretekli teden obiskal Madžarsko.

Vezuv, italijanski ognjenik zopet bluje. Načrt za zgraditev 20.000 stanovanj je sprejel mestni občinski svet v Parizu.

»Mi nismo več sami v Evropi, z nami je Italija«, je dejal te dni madžarski ministrski predsednik.

V Rimu je umrl v starosti 95 let kardinal Vanutelli.

Vojna ni niti mogoča niti dopustna je izjavil francoski zunanji minister Briand z ozirom na italijansko rožljanje.

Tramvaj z 82 osebami je padel v reko v Buenos Airesu v južni Ameriki. Vse mrtvo.

Da bi se več riža porabilo, ga bodo prodajale v Italiji tudi — trafike.

70 novih oper so predložili v oceno italijanski skladatelji.

Velika tovarna žarnic je pogorela v madžarski Budimpešti.

Veliko trgovsko hišo je uničil požar v Parizu. 50 milijonov škode.

Stara zaloga vin je zgorela v francoskem Bordeauxu. Škode 14 milijonov.

Nad 300 ljudi je utonilo vsled poplav na Koreji.

Za 40 odstotkov so padli obiski turistov v Italiji.

novana dvor s. Klare. Tu je sv. Frančišek speval hvalnico bratu solncu.

Tovariši! Ko smo pred leti na tem kraju vznemirjeni se zatapljali v Frančiškovo presladko življenje, smo zapazili v kotu lepo ploščo in gori nastopni napis:

»Na tem dvoru, kjer je oče Frančišek opeval solnce, se tudi mi slepi borci iz krvavih let, oropani svita, s čutečim srcem pridružujemo radosti, ki jo je občutil on, ko je zrl to solnce od večnega Solnca ožgano. Mesto tega naj pa Ono razjasnuje duše naše.«

Borci! Tudi mi rabimo takega solnca, ki naj gori, žge in razsvetljuje temo naših dni in razprši mrak naših duš.

Marija usmiljena nam ga je bojevnikom, prižgala na Brezjah, tam, kjer se blišči naša skupna spominska plošča. Zato tovariši vsi kot en mož, eno srce, ena duša 10. avgusta na Brezje. Vse to kot že sedem let, le Colariča in mnogo, mnogo od lanskim tovarišem ne bo več. Njim sveti že večno solnce zmage in miru. Molili bomo za nje, klicali blagoslova našim družinam, naši zemlji in na naš veliki korak pred sodnika Boga. Naši mrtvi tovariši so že prestali grenkost smrti, naš še čaka in zato črpajmo moči pri Mariji.

Tovariši vsi in povejte tudi takim, ki listov ne čitajo.

d Polovična vožnja za evharistični kongres v Zagrebu je dovoljena. Vozne olajšave veljajo od vstetega 10. do 24. avgusta. Udeleženci plačajo na izhodiščnem kolodvoru celo vozno karto, ki velja tudi za povratek, ako dokažejo, da so se kongresa udeležili.

d Za evharistični kongres v Zagrebu je dala tamošnja mestna občina 30.000 Din podpore.

d 80letnico rojstva je obhajal 13. julija župnik v pokoju g. Josip Borštnar. Krepak in zdrav prebiva že tretje leto v Mostah, kjer je med drugim tudi blagajnik stavbnega društva za zgradbo župne cerkve »Sv. Družine« v Mostah. Bog ga živi do skrajnih mej človeškega življenja!

d Tridesetletnico mašništva je obhajal 14. julija gospod prošt Karel Cerin v Novem mestu. Bog ga ohrani še mnoga leta!

d Minister za šume in rude g. dr. Korofec je došel na partedenski oddih k Mrzlemu studencu nad Gorjami.

d 57 poljskih profesorjev je obiskalo te dni Ljubljano in nekatere kraje Slovenije. Naša zemlja se jim je zelo priljubila.

d Služba božja na Bledu je odslej vsako nedeljo in sicer na blejskem otoku ob 9, v farni cerkvi pa ob 10 dopoldne.

d Ali so nam nove hranilnice potrebne? Te dni so dobili občinski odbori od okrajnih glavarstev okrožnico, naj sklepajo o ustanovitvi novih občinskih hranilnic, ki bi bile podvržene nadzorstvu osrednjega banovinskega denarnega zavoda. Občine naj bi seveda jamčile pri teh posojilnicah s svojo imovino in davčno močjo. Ni nam znano, kakšno stališče bodo v tem pogledu zavzeli naši občinski odbori. »Trgovski list« objavlja iz hranilniških krogov dopis, kjer pravi med drugim, da ima Slovenija že dovolj denarnih zavodov in da gospodarske potrebe ustanovitev no-

vih ne zahtevajo. Dopisnik »Trgovskega lista« poziva občinske odbore, naj do predpisanega časa (31. julija) v tem smislu izrečejo svoje mnenje.

d Katastrofe na našem parniku »Kardajdof« je kriv kapitan italijanske ladje »Morosini«. Tako je ugotovila preiskava.

d Novo kočo hoče zgraditi podružnica Slovenskega planinskega društva v Skofji Loki in sicer na Ljubniku.

d Prvo nagrado za načrt palače Dunavske banovine si je kljub veliki udeležbi strokovnjakov iz države, priboril slovenski arhitekt Ljubljancin g. Aco Lavrenčič. Nagrada znaša 40.000 Din. Poslopje bo veljalo okrog 60 milijonov dinarjev.

d V nedeljo 13. julija je minulo deset let, odkar so fašisti zažgali tržaški Narodni dom.

d Javno kuhinjo so 15. julija slovesno otvorili v Mariboru in sicer s pomočjo in na pobudo Delavske zbornice v Ljubljani.

d Nj. Vel. kraljica Marija je skupno z dečo zapustila Bled in odšla z vsem spremstvom v Bosno.

d Preznamovanje jugoslovanskih vagonov. V naši državi imamo vozove bivše Južne železnice ter bivše Ogrske in Srbske državne železnice. Sedaj je izšel ukaz na vse železniške postaje, naj izvrše preznamovanje vseh vagonov z novo oznako »J. D. Z.« (Jugoslovanske državne železnice) in sicer najpreje v latinici in nato še v cirilici.

d 38 milijonov litrov vode so porabili v Belgradu ob zadnjem sokolskem zletu in sicer v 24 urah. Običajno porabi jugoslovanska prestolnica dnevno 30 milijonov litrov vode. Prvi zletni dan je prevozil belgrajski tramvaj 223.393, drugi dan 205.977 in tretji dan 200.057 oseb. Kosmatih dohodkov je imel tramvaj v treh dneh 959.044 Din. Vsi stroški zletnih prireditev pa se, — če smo prav poučeni, — sučejo okrog 100 mil. Din.

d Kocke za tlakovanje ulic je naročila uprava mesta Osjek — kot poroča v št. 28 »Chr. Volkszeitung« — pri neki tvrdki na — Madžarskem.

d Kdo hoče v vojaško glasbeno šolo? V vojaško glasbeno šolo v Vršacu v Vojvodini bodo letos sprejeli 160 novih gojenec. Dečki z dovršeno ljudsko šolo morajo biti stari od 14 do 16 let. Pouk traja štiri leta. Gojenec je dolžan, da se priuči dveh godal (na pihalo in na lok). V zavodu dobi vojaško, pa tudi splošno izobrazbo. Glede sprejema se je javiti pri poveljništvu omenjene šole do 1. novembra 1930.

d Tabor krščanskih socialistov se je vršil ono nedeljo pri Sv. Mihaelu pri Laškem. Na hribčku se je zbralo okrog 250 delavcev in rudarjev. Sv. mašo je opravil profesor bogoslovja g. Kovačič, ki je imel tudi lep govor o delu, njega počitku in njega smotru. Nato se je vršil tabor, na katerem so govorili Alojzij Lešnik, Srečko Zumer in France Žužek. Zadnji je lepo povdarjal, da morajo priti božja načela tudi v celokupno gospodarsko udejstvovanje človeštva.

d Ljubljanska mestna občina in komanda dravske divizijske oblasti sta se sporazumeli v sledečem: Vojaška oblast odstopi v last mestni občini ljubljanski

vojno-državna poslopja s pripadajočim zemljiščem in sicer staro šentpetersko vojašnico in pa jahalnico pri bivši Nušakovi vojašnici v Trnovem. Vojaška oblast pa bo dobila v zameno za omenjena poslopja od mestne občine sedanje mestne vojašnice z vsemi pripadajočimi poslopji in zemljiščem in sicer: vojašnico »Kralja Aleksandra I.« na Dunajski cesti in »Vojvode Mišiča« vojašnico v Metelkovi ulici. Zamena bo izvršena v bližnjih dneh.

d Na poti h gospodarski vzajemnosti. Koncem julija se bodo, kot se sliši, v Sinaji na Romunskem sestali poljedelski ministri iz Jugoslavije, Romunije in Ogrske. Prišli bodo tudi odposlanci iz Čehoslovaške. Razgovarjali se bodo, kako bi vse tri poljedelske države ustvarile organizacijo za izvoz žita in živine. Ta konferenca je velikega gospodarskega in mnogi menijo, da tudi političnega pomena.

d Koliko je Italijanov v Dalmaciji. Fašistično časopisje neprestano piše o italijanski Dalmaciji in trdi, da je v Dalmaciji nad 100.000 Italijanov. Te dni je izdal profesor dr. Rubčić točno statistiko, slonečo na službenih podatkih. Po njej posnemamo sledeča važna dejstva in jih priporočamo fašističnemu časopisju v ponatisk. Torej: med 784.079 prebivalci sedanjega jugoslovanskega primorja je samo 4913 Italijanov, od teh 3510 optantov (naših državljanov), 1403 pa pripadnikov Apeninskega polotoka (italijanskih državljanov). Dubrovnik s 14.000 prebivalci ima 503 Italijane, Split s 40.000 prebivalci pa 1309 slavnihi potomcev »rimske kulture«, a med zadnjimi se več kot polovica ponaša s slovanskim primkom. V mestu Krk je 758 Italijanov itd. — V ljudskošolskih čitankah čitamo, da biva pod Italijo več kot pol milijona Jugoslovancev.

d Nekaj o Slovenski krajini. Slovenska krajina meri 93.421 kvadratnih kilometrov in ima 91.288 prebivalcev (18.388 družin), ki stanujejo v 170 občinah. Od teh prebivalcev je 44.219 moških in 47.069 žensk. Po narodnosti je: 74.383 Slovencev, 14.064 Madjarov, 1902 Nemcev in 939 drugih narodnosti. Po veri je pa 65.991 katolikov, 23.803 evangeličanov, 800 kalvinov, 642 židov ter 52 drugih ver. Od teh prebivalcev poseja 13.541 otrok 93 osnovnih šol, a šoloobveznih otrok je pa 15.640. Slovenska krajina ima tudi gimnazijo v Murski Soboti, ki je sicer osemrazredna, toda višje razrede vzdržuje soboška občina s pomočjo kr. banske uprave. Poštno službo upravlja 19 pošt. Red vzdržuje in čuva Slov. krajino 19 orožniških postaj.

d V okviru letošnje jesenske sejmske prireditve v Ljubljani od 31. avgusta do 15. septembra se vrši tudi velika vsedrjavna šumarska in lovska razstava. To bo prva taka prireditev v Jugoslaviji, na kateri bodo sodelovale vse pokrajine države. Ker Jugoslavijo pokriva nad 30,5% gozdov, je ta razstava gotovo velevažna za domačine, ki bodo imeli priliko videti pravilno gojenje gozda, nadalje pa tudi vso uporabo gozdnih pridelkov, in sicer od lesa do gob in raznih sadežev. Prikazani bodo tudi vsi pripomočki, posebno novejši stroji, ki so jih uporabljali v gozdarstvu in lesni industriji. Prav tako važna bo ta razstava tudi

za inozemce. Na naši prvi tovrstni razstavi bodo zastopane vse večje lesne firme, in sicer po uzansah kakor po večjih izdelkih. Nadalje bo prikazana tudi količina lesa, ki jo izvažamo v inozemstvo. Tuji trgovci bodo imeli priliko stopiti v trgovske zveze z jugoslovanskimi. Lepa bo tudi lovska razstava, na kateri bodo ravno tako zastopani vsi deli države. Poleg lovskih trofej bo povsečini prikazana tudi vsa divjad od balkanskega risa pa do alpskega pozoroka, kakor tudi zgodovina našega lovstva.

d Blagovna plovba med Jugoslavijo in Tripolijem v Afriki se bo pričela te dni. Splitska parobrodna družba bo prevajala les, cement in živino. Promet nove črte bosta oskrbovala parnika »Jug« in »Junak«. V razširjenju pomorskih zvez torej zopet vesel korak naprej.

d Kolo mu je odrezalo nogo, iz Češko-slovaške je prišel oni dan k svoji materi v Brežice sodni nadsvetnik dr. Prikelmayer. Ko je stopil iz že premikajočega se vlaka, je padel z levo nogo pod kolo, ki mu jo je nad členkom odrezalo. V bolnišnici v Brežicah so izvršili potrebno operacijo. Stanje g. Prikelmayera je povoljno.

d Pod motorno kolo je prišel 25letni pismonoša Avgust Hrastnik na Podbrežju pri Mariboru in dobil težke poškodbe na vsem telesu.

d »Hunta« sta mu zdrobila prsni koš. Delavec Ivan Turek je na Dukičevem dnevnem kopu v Trbovljah porival hunte, to je vozičke na tirih. Pri tem sta ga dva hunta tako močno stisnila, da je obležal nezavesten s težkimi notranjimi poškodbami. Zdravniki v bolnišnici so ugotovili, da ima popolnoma zdrobljen prsni koš. Usoda delavca!

d Ko so kopali vodnjak v Šmartnem pri Litiji in iz njega odstranjevali prst in jo nadomeščali s savskim kamenjem, je padel s kamenjem napolnjen škaf v globino na glavo 30letnemu delavcu Stanku Knavsu iz Ustij in ga nevarno poškodoval.

d Z rjavim žebljem si je ranila nogo kmetica Jesenkova v Juršni vasi na Pohorju. Šla pa je k zdravniku, ko ji je noga že močno zatekla, torej prepozno. V dveh dneh je podlegla v mariborski bolnici zastrupljenju.

d Žalostna zgodba »modernega« časa. V Nadpišci pri Sv. Barbari v Slov. goricah se je obesil v hlevu 12letni gostaški sin Janez Kronvogel. Mati pripoveduje, da je sina malo pokarala, nakar je izginil iz hiše. Po petih minutah ga je našla v hlevu obešenega.

d Zaradi žareče solne vročine se je užgal te dni vagon III. razreda v Koprivnici. Vnela se je streha. V vagonu ni bilo potnikov. Železničarji so ogenj zadušili in vagon odklopili.

d Strela je udarila v kozolec posestnika Jarca v Hraščju pri Mirni peči. Kozolec je zgorel.

d Strašno neurje je divjalo koncem preteklega tedna skoraj nad vso Hercegovino. Toča je uničila skoro vse nasade. Plazovi so za nekaj časa onemogočili celo železniški promet.

d Velik požar je izbruhnil pretekli teden pri posestniku Bračiču na Vrhljeh pri Slov. Bistrici in se je razširil tudi na so-

sedna poslopja posestnikov Šoštarja in Arnejska. Gospodarska poslopja vseh treh so zgorela do tal. V zadnjem trenutku, ko je že bilo Bračičevo poslopje vse v plamenu, sta se pojavila dva otroka gori na skednju, kjer sta spala čez noč in se še o pravem času prebudila, skočila doli in s tem rešila svoji življenji. Živino so rešili razen ene krave, ki je zgorela. Le slovenjebistriški gasilci in domačinom se je zahvaliti, da ni bilo še večje nesreče. Škodo cenijo nad 400.000 Din. Zavarovani so pa skupno le komaj za 90.000 Din.

d V Brodu je zgorela velika gostilna »Velebit«. Škode nad 600.000 Din. Kako je nastal požar, ni znano.

d Štiriletni otrok se je igral z vžigalnicami v Sodiščinah v Slovenski krajini. Nastal je požar, ki je upepelil vso domačijo Pajžlarjevo.

d Preteklo nedeljo je pričelo goreti v Zavirškovem kozolcu skoro tik ob cerkvi v Šmarju pri Ljubljani. Plamen je objemal že sosednja poslopja, tako pod sosedo Franceta Cinkoleta in Perovškov pod. Bila je največja nevarnost, da se vnamejo sosednje hiše, kar so preprečili gasilci.

d Huda nesreča ob slapu pri Podnartu. Kakor je bilo že javljeno, se je sestel v Podnartu poseben odbor, ki si je nadel nalogo, zgraditi do slapa Nemiljšičice, ki je bil do sedaj skoraj nedostopen, pota in brvi. Dela so bila te dni skoraj dovršena, a ni se še vršila kolavdacija, odnosno obremenitev mostičev. Te dni se je kljub slabemu vremenu nabralo precej okoličanov pod in nad slapom. Čudili so se zčimim vrvm in le malokateri je imel pogum iti čez. Polagoma pa je bojazen ljudi izginila in so prosto prehajali z enega brega na drugi breg. Opogumljeni radi tega se je nabralo polagoma na eni brvi kar okrog 17 oseb, ki so se gugali, kar jim je bilo v veliko radost. Opreznejši ljudje so jih svarili, a mladina se v svojem razigranem veselju ni brigala za svarila. Radi take obtežitve se je betonski podstavek nekoliko omajal. Ko so pozneje zopet drugi prišli na brv in se je skupina približno šestih deklet zabavala z guganjem, se je beton, ki je bil že poprej radi prevelike obremenitve omajal, odtrgal od plasti zemlje in polagoma zdrsnil z vrvmi v Nemiljšičico, pri tem je neko dekle iz Besnice, katere ime še ni dognano, padlo tako nesrečno, da je obležalo mrtvo, ostala dekleta pa so dobila manjše poškodbe.

d 190 kubičnih metrov desk in plohov je zgorelo žagarju Jožefu Porenti v Bregu ob Savi pri Kranju. Poleg skladišča je pogorela tudi s slamo krita hiša, last posestnika Hvastije. Istočasno je pogorel tudi četrt ure oddaljeni kozolec Janeza Rakovca. Vse te požare je gotovo povzročila zlobna roka.

d Vso vrhno obleko in nekaj denarja je odnesel neznani uzmovič gospodu kaplanu pri Devici Mariji v Polju. Tat najbrže ni bil sam, ker je istočasno zmanjkalo v župnijski shrambi tudi nekaj jedil.

d Ker ni bilo v blaznici prostora. Te dni je prišel v katoliško cerkev v Belovarju na Hrvaškem Vendelin Rupčić iz Gornjih Plavnih ter pričel razgrajati in nadati župnika, ki je maševal. Takoj so

uvideli, da je človek znorel in so ga prisotni odvedli na redarstvo. Tam ga je pregledal zdravnik, ki ga je poslal v bolnišnico na oddelek za živčno bolne. V bolnišnici pa ni bilo prostora, poleg tega pa se je Rupčić umiril, zato je mestni fizik dovolil, da sme domov. Kmalu pa je Rupčića ponovno prijel živčni napad in je v blaznosti začel tepsti svojo mater s čevljem. Potem ji je zavezal okoli vratu vrv in jo zaklal. Sosedom se je komaj posrečilo, da so obviadali blazneža, ga povezali z vrvmi in ga odvedli v bolnišnico. Ker tudi topot ni bilo v bolnišnici prostora, so ga z močnim spremstvom poslali v bolnišnico v Pakrac. Istega dne so ob navzočnosti cele vasi pokopali nesrečno mater.

d V Zagrebu je umrl admiral Maksimilijan Njegovan, bivši glavni poveljnik avstroogrške vojne mornarice.

d Umrla je v samostanu sv. Krvi v Bosni redovnica sestra Tekla (Terezija) Bračun iz ugledne rodbine Bračunove v Dovškem pri Rajhenburgu, ki je vzgojila dve redovnici. Naj počiva v miru!

d V Ljubljani je umrla ga. Marija Mlekuž, roj. Kragelj, mati policijskega nadsvetnika dr. Mlekuža. Dne 15. avgusta bi doživela 91. leto, torej je bila ena najstarejših Ljubljančank. Bog ji daj večni mir!

d V dekliškem zavodu Mladika v Ptuj pod vodstvom šol. sester iz Maribora bo v šolskem letu 1930/31: a) enoletna kmetijsko-gospodinska šola; b) zimski gospodinski tečaj — petmesečni; c) internat za učence, ki obiskujejo mestne šole (osnovno, meščansko, gimnazijo) v Ptuj, pa so iz drugih krajev. Začetek gospodinske šole in tečaja je 1. oktobra. Sprejmejo se dekleta, ki so dovršile obvezne šole ter se žele praktično in teoretično izobraziti v gospodinjstvu. Natančnejša pojasnila daje vodstvo samo.

d Sprejem gojencev v kapucinsko vzgojevališče pri Sv. Jožefu v Studencih pri Mariboru. Ker je za prihodnje šolsko leto 1930/31 nekaj prostorov za sprejem novih gojencev izpraznjenih, se s tem javlja staršem, ki bi radi dali svoje sinove šolat, da se v ta zavod za prihodnje šolsko leto sprejmejo telesno zdravi, pravno nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev, ki res čutijo v sebi poklic za kapucinski red, da bi kdaj kot duhovniki in misijonarji tega reda delovali za blagor svojega bližnjega in za zveličanje duš. Gojenci tega redovnega vzgojevališča morajo vsi obiskovati humanistično gimnazijo v Mariboru, vsled tega morajo dečki, ki hočejo biti vpisani v prvi gimnazijski razred, dovršiti z odličnim ali pa prav dobrim uspehom vsaj štirirazredno ljudsko šolo in ne biti stari nad 13 let. Prošnjo za sprejem v zavod je treba nasloviti na kapucinski provincijal v Celju vsaj do 15. avgusta. Prošnji je treba priložiti krstni list in navedeno spričevalo dušnega pastirja, zdravniško spričevalo in zadnje šolsko spričevalo. Stroški za prehrano, stanovanje, perilo in električno luč znašajo mesečno 200 Din, ubožnejšim se zniža na 150 Din mesečno. Vplačati je treba to vsoto vsak mesec že vnaprej, vendar v to vsoto niso

PO DOMOVINI

Veliko kmetjsko slavlje.

(Slovenjgradec.)

Mogočni kresovi in strelji iz topičev po vseh hribih in obronkih mislinjske doline so že v soboto zvečer naznanjali, da se vrši drugi dan velik kmečki praznik. Jasno, solnčno jutro je sprejelo kmečke gospodarje in korenjaške fante, ki so se pripeljali na lojterskih vozovih v mesto celo iz sosedne Koroške. Pri kolodvoru sta jih pozdravila mesni župan g. dr. Bratkovič in predsednik pripravljalnega odbora g. inž. Vrhnjak, nakar se je razvil lep spreved na bližnji grič Homec. Ob 9 je daroval na prostem sv. mašo naš rojak prof. g. Živortnik. Po končani sv. maši se je vršilo veliko kmečko zborovanje, ki ga je otvoril predsednik kmet. podr. g. Areh, a vodil g. inž. Vrhnjak. Prvi je govoril g. Kafol o povzdigi kmetijstva s smotreno živinorejo in z organizacijo v sadjarstvu. Kmetijski referent g. Wernig je vzbudil k ljubezni do domače grude in slikal v vznešenih besedah lepoto življenja na vasi. Referent za združništvo pri banski upravi g. dr. Milavec je v poljudnih besedah vžgal in navduševal ljudstvo za varčnost in združno delo. G. Beno Kotnik je pozdravil zborovalce v imenu koroških kmetijskih podružnic. G. inž. Pahernik je v imenu dravogradskega okrajnega kmetijskega odbora vzbudil k skupnemu delu kmetovalcev obeh sosednih okrajev. G. Ovčar je pozdravil zborovalce v imenu Kmečke zveze za bivšo mariborsko oblast.

Od 2 do 5 se je vršila na Kacovem vrtu prav dobro obiskana tombola. Senzacija za naš okraj pa je bila konjska dirka in jahalna tekma, ki se je udeležilo preko 2000 gledalcev. Višek razpoloženja pa je dosegla prireditev pri tekmi kosev, katere se je udeležilo devet tekmovalcev. Vsak kosec je dobil odmerjeno površino 90 kv. metrov. Zmagovalec pri tej tekmi je bil g. Ivan Krpač, organist in posestnik v Šmartnem.

všeti stroški za knjige in druge šolske potrebščine. Potrebno dvojno obleko, obutev in perilo mora gojenec prinesiti s seboj. Pod istimi pogoji se sprejmejo tudi drugošolci, tretje in četrtšolci, ki čutijo v sebi poklic za kapucinski red, a ti prosilci morajo biti pravno nepokvarjeni, z dobrimi spricvali. Pod nobenim pogojem pa se ne sprejme repetentov. Druga podrobna pojasnila pa dobijo starši pri sprejemu gojenca v zavod. Čas priiglaševanja tudi teh prosilcev traja do 15. avgusta.

Pri težkočah v želodcu in črelih. Pomanjkanju slasti, lenivemu odvajanju, napenjanju, gorečici, pehanju, tesnobe, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzroči 1 do 2 čaši naravne »Franz-Josef« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnic dokazujejo, da »Franz-Josef« vodo radi jemljejo celo težko bolni, in da se dosežejo z njo veliki uspehi. — »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nem. Drugi je bil g. Martin Kresnik, posestnik iz Šmartna, tretji zmagovalec pa g. Jos. Konečnik, posestnik iz Šmartna. Vsi kosci so člani pevskega društva v Šmartnem. Šmarska dekleta v narodnih nošah pa so se tudi izkazala s tem, da so prinesla pridnim koscem malo južino, — črn kruh, jabolčnik in klobase. V Kacovem kozolcu sta razstavili tvrdki Ježek ter Ivan Hayn in drugi iz Maribora svoje poljedelske stroje. Končno so vsi odšli na domačo in prijetno zabavo na Kacovem vrtu. Naš kmečki praznik je zopet vcepil ljudstvu zaupanje v kmečki stan, ki je podlaga in temelj naroda in države.

Delavski tabor

(Sostro.)

V nedeljo 20. julija bo pri sv. Lenartu v Sostrem delavski tabor krščanskega delavstva. Sveta maša bo ob 10. Po maši bosta govorila na taboru pred cerkvijo Žužek France in Pitako Vilko. Vabimo vse prijatelje delavskih organizacij, da se udeležijo tega tabora.

Delavski tabor.

(Dolenji Logatec.)

Preteklo nedeljo smo imeli tu delavski tabor, katerega so se udeležili tudi delavci iz okolice. Po deveti maši je otvoril tabor Mlakar Albin. Prvi je govoril Koprivec Matije o potrebi izobrazbe med delavstvom. Pokazal nam je pot, po kateri naj bi skušali delavce uveljaviti svoje pravice. Drugi govornik je bil Langus Joža, ki je govoril o gospodarski izobrazbi delavstva. Pokazal nam je razne sisteme gospodarstva in zle posledice kapitalizma. Pri taboru je sodeloval tudi moški pevski zbor Krekove mladine iz Vrhniške. Tabor je dobro uspel in želja vseh navzočih je, da naj rodi potrebne sadove tudi v Logatcu.

Gasilska slavnost.

(Arjavas.)

Prostovoljno gasilno društvo v Arjavasi pri Petrovčah priredi v nedeljo dne 20. julija t. l. svojo slavnost 25-letnice obtoja gas. društva in blagoslovitve nove motorne brigade. Dopoldan je sveta maša na prostem sredi vasi. Pri popoldanskem vsporedu je poleg članov tudi nastop gasilskega naraščaja k prostim vajarjem s sekiricami. Vabljeni ste vsi ljubitelji gasilstva.

Smrtna kosa.

(Begunje, Gorenjsko.)

V najlepši dobi 20 let je preminul Dermastjev Ivan. Živahni mladenič se je pred enim in pol letom ravnokar izučil mizarstva, pa je moral na bolniško postelj, ki je ni zapustil do svoje smrti. Pokopali smo ga zelo slovesno, njegovi tovariši pevali so mu v slovo zapeli več žalostink. Naj vživa veselje pri Bogu!

Ogenj.

(Trebelno pri Mokronogu.)

Ogenj je dne 10. julija uničil hišo, gospodarsko poslopje in vinski hram Jožefa Blažič z Jelševca štev. 13, župnija Trebelno pri Mokronogu. — Vsa poslopja so bila zgrajena po vojni. Bila so lesena in krita s slamo. Vzrok tej veliki nesreči so baje otroci. Staršem kličejo, pazite na otroke in skrivajte vžgalice pred nedoraslimi otroci!

Ljudska veselica.

(Krtina pri Dobu.)

Krtinski fantje in dekleta bodo s pomočjo pevskega zbora iz Doba pod vodstvom vnega pevovodje g. Ant. Mazovnika priredili v nedeljo 20. julija popoldne na Kovačevem Simonovem vrtu veliko narodno veselico z bogatim in res zanimivim sporedom. Domačin rojak prof. dr. Rožič iz Ljubljane, bo poljudno govoril o zgodovinskih zanimivostih dobake fare ter škocijske in krtinske podružnice, o turških napadih in taborih in

drugih storijskih naših bližnjih krajev. Pevski zbor bo nastopil s izbranimi pevskimi točkami. Domači fantje in dekleta v narodnih nošah nam bodo uprizorili pristočno svatbo na kmetih. Bo ščljiva pošta, bogat ribolov, tombola in licitanta enega žebeljaka, polnega čebel in sladkega medu z originalnimi panji. Nastopila bo tudi domača kmečka godba in krtinski vrtijak. Ker je veselica združena s škocijskim žegnanjem in pohanjem cvetnim bobom, zato pridite dragi sosedje z Doba in Moravč, iz Lukovnice in Domžal, ne bo vam žal za vaš posej. Zvečer bo Kovačev vrt bajno električno razsvetljen. Obenem bomo praznovali 80-letnico županovanja našega priljubljenega domačega krtinskega župana gosp. Ivana Pirnata.

Torej na svidenje 20. julija v Krtini.

Smrtna kosa.

(Knežak na Notranjskem.)

V nedeljo 6. julija je umrl organist Anton Jenko, 77 let star. Organistovski službo je vršil celih 42 let. Skrbel je, da so ljudje znali peti dosti nabožnih pesmi zlasti Marijinih. — Pred tremi leti je opešal, zlasti krči v rokah mu niso pustili več izvrševati službe. Sedaj je odšel po svoje plačilo.

Prvo sv. obhajilo.

(Dobova.)

Kakor vsako leto, tako je bil tudi letos na praznik sv. Alojzija, praznik naših mladih šolarčkov in šolar, ki so prvič pristopili k mizi Gospodovi. Po cerkveni slovesnosti so odšli v šolo, kjer jih je tisti ki jih je pripravil na ta najsveteljši zakrament, ki jim je stal ob strani, ki jih čuva kot punčico v svojem očesu, obdaril s malim darčkom. Blaga duša je naš g. katehet. A milo se mu je storilo in tudi kakemu drugemu, ko je videl, da starši teh malčkov nimajo toliko zanimanja za deco, da bi jim na ta največji praznik v življenju, napravili tudi malo veselja. Le pogledite Dobovčani, kako se je ista slavnost izvršila v sosednjih Brežicah, kjer so tudi Dobovski otroci v šoli. Napravili so jim lepo pojedino po sv. maši, da bo ta deca pomnila vse svoje življenje. Ali ni bilo nikogar, ki bi bil dal pobudo, da bi se bilo nekaj nabralo za te naše malčke. Za vsako gasilsko veselico znašate dekleta peciva in tort, da se šibijo mize in ali bi bilo to tak pregrešek, če bi bile napravile isto, kar napravijo za gasilsko veselico tudi enkrat v letu za dobovske malčke na dan sv. Alojzija. Upamo, da bo drugo leto lepše na ta dan.

Naša posojilnica dela za nas.

(Senčur pri Kranju.)

Nekdanja daleč na okoli znana gostilna pri »Golobu« (Grazarjeva hiša v Senčuru) je prešla v last Senčurske hranilnice. Ta lepa hiša stoji ob glavni cesti pred župno cerkvijo. Torej na najlepšem prostoru v Senčuru! Čast g. načelniku Umnik! Pod njegovim vodstvom izvaja hranilnica svoje gospodarske načrte točno korak za korakom. Z novo hišo bo zopet nudila novih stanovanj javnim nameščencem. In pospeševanje prosvete! Že doslej je prosvetnemu društvu dajala na razpolago svoj »Ljudski dom« Odslej mu bo v novi hiši oddala še brezalkoholno gostilno s čitalnico in radio-zvočnikom. Ščasoma se ustanovi tudi konsumna prodajalna. Upravičeno je poudaril neki odbornik: »Naj drugi veseljačijo in rajajo tje v en dan, mi pa bomo brez ozira na levo ali desno izvajali svoj socialni in prosvetni načrt, pa naj je to komu prav ali ne.«

Hudo neurje.

(Slovenjgradec.)

Letošnji prvi julij je bil izredno vroč in soparen dan. Proti večeru so se začeli v smeri od Maribora zbirati črni oblaki. Proti 8 pa je začela padati gosta kakor lešniki debela toča, katere pa je kmalu ponehala. Po toči je sledil kratek naliv, nakar so se črni oblaki pomaknili zapadno v smeri proti Koroški. Mislili smo, da je najhujše minilo. Pa ni bilo takol Oblaki so se zopet pomaknili nazaj v smeri proti Slovenjgradu in nad Mislinjsko dolino. Proti 9 je začelo bliskati, grmeti in treskati kakor na sodnji dan ter liti kakor iz škafa. Orom, blisk in tresk se je vedno bolj stopnjeval. Najhujše je bilo v Šmartnem. Okrog 9 je treščilo v poslopje posestnika Gregorja Poberžnik v Pamečah št. 88, kjer je popolnoma pogorela hiša in gospodarsko poslopje, ki je bilo vse pod eno streho, vsa obleka, živila, krma, tri ovce, ena koza in kokoši. Rešili

to samo govejo živino in svoje lastno življenje. Zavarovano je bilo vse skupaj komaj le za 2700 Din. Gasiti ni bilo mogoče, ker ni bilo vode, ker je posestvo preveč na hribu in tudi gasilno društvo iz št. Janja pri Dravogradu, ki je prispelo na kraj nesreče, ni moglo ničesar drugega pomagati kot pri reševanju živine. Okrog pol 10 pa zapet javi plat zvona, da gori. Strela je udarila v kozolec posestnice ge. Viktorije Sotl. Strela je šla iz kozolca v zraven se nahajajoče gospodarsko poslopje, ki je tudi pogorelo do tal. S težavo so rešili konje in govejo živino, od katere pa so 5 glav morali zaradi radi poškodb. Živina je bila že od ognja in dima vsa omamljena, da so jo komaj spravili iz hleva. Udarilo je tudi v Golovo hišo «Stekel», kjer je nastanjena Davčna uprava, žandarmerija in nekatere stranke. Do požara tukaj ni prišlo. V št. Ilju pod Turjakom je zgorela neka ledenica ter neko poslopje v Tolstem vrhu pri Guštanju. V Guštanju je razsajala toča. Na 80 hektarih obdelane zemlje je uničenih 80 do 100% poljskih pridelkov in sadij. Na grof Thurnovi vrtinariji pri g. Lešu so zbite vse šipe. — Škoda znaša okoli 300.000 Din. V Tolstem vrhu je vzorno posestvo g. Osiandra popolnoma uničeno. — Škoda znaša do 40.000 Din. V prevaljski občini je prizadetih par večjih posestnikov, predvsem polja g. Beno Kotnika. Velike so tudi poškodbe po toči v Libelčah. — Najobčutljivejše so poškodbe v Guštanju, ker je toča uničila vse zelenjadne nasade in vrtove delavcem in namjemnikom. Mnogo škode je tudi napravila toča v Razboru.

Novice.

(Škocijan pri Turjaku.)

22. junija so igrali šolski otroci dobro naučeno igro »Povodni mož« — opremljeno z deklamacijami in petjem. Otroci so igrali proti pričakovanju dobro. Casitamo spretnemu in poštvalnemu šol. vodstvu na velikem uspehu! — Vrste mladih junakov se množe. Domalega je šol. mladina vpisana med mlade junake. Sami otroci so zbirali za knjigo, kamor se bodo vpisovala imena mladih junakov! — Šol. poslopje je v slabem stanju. Strop učilnice je s tramom podprt. Vseh nas je tega sram. Za popravilo je nabranega denarja 113.000 Din. Za govorbo smo bili uverjeni, da se letos ob počitnicah šola popravi, ne vemo, kje je vzrok, da vse miruje!

— Dne 5. julija proti večeru je padel 10 letni deček Anton Petrič iz M. Lipljen raz lipe, ki je nabiral lipovo cvetje, poškodoval si je lobanjo in zato umrl v par dneh v ljubljanski bolnici. Blagi družini naše sožalje na izgubi dobrega dečka! — 29. junija so imeli naši otroci prvo sv. obhajilo. S solznimi očmi smo prisostvovali lepi slovesnosti. Ko je 18 malčkov tako lepo pripravljenih pristopilo k mizi Gospodovi. Zanimivo je, kako mladina razume odklop sv. očeta o pogostem sv. obhajilu, ako se ji razloži. Skozi cel teden po prvem sv. obhajilu so pristopali prvobhajanci k sv. obhajilu že ob pol 6 zjutraj — do tri četiri ure hoda do cerkve.

Norčevanje iz Gospodovih dni.

(Poljane nad Škofjo Loko.)

V nedeljo 6. t. m. so opažali ljudje, ki so šli k prvi maši v Poljane nad Škofjo Loko dva fanta, ki sta kosila travo; eden je bil v sami spodnji obleki, drugi pa je imel na glavi turški fes. Ko so šli ljudje od maše, sta pa travo grabila. Popoldne so ju pa videli, ko sta šla na vasovanje. To je naravnost norčevanje iz službe božje. Mesto da bi šla k maši, pa delata, ko gredo ljudje k prvi in drugi maši. — V Poljanah je bilo zopet opaziti nekega posestnika, ki je s strojem kosil travo. Ljudje božji, vsaj v nedeljo dopoldne bi se vzdržali dela, ali bolje rečeno norčevanja. — Očividec.

Naše zanimivosti.

(Muljava.)

Muljava je ena izmed najstarejših podružnic »prostrane šentviške župnije« na Dolenskem. Cerkvico so sezidali menihi iz Stične pred kakimi 600 leti in jo tudi oskrbovali. Pozneje pa je prišla pod šentvidsko župnijo. Od farne cerkve, t. j. od šentvida, je oddaljena eno in pol ure in ni torej čudno, ako mnogo Muljavcev ni videlo šentvidske cerkve od znotraj celo leto, ker so hodili rajši na Krko, ki je polovico bliže. Vsled teh razmer so Muljavci že dolgo gojili željo, kako bi dobili duhovnika, ki bi imel vsako nedeljo in praznik sveto

mašo na Muljavi. Letos se jim je ta želja izpolnila. Na prošnjo sosesčanov sta sklenila gg. župnika iz šentvida in s Krke z dovoljenjem škof. ordinariata, da bo smel g. župnik s Krke maševati in sploh cerkveno opravilo imeti vsako nedeljo in praznik ob 10. uri dopoldne. Sv. maša se prične v nedeljo dne 20. julija s slovesnim sv. opravilom. Da je naša cerkvena starozgodovinska, je že več ali manj znano. Že naš Jurčič jo omenja v svojih spisih, ko so Turki prihrumeli v naš kraj in obiskali tudi našo vas. V 15. stoletju je že stalo tam znotraj obzidje, stara lipa. Znamenite so v naši cerkvi freske, slike po steni, ki pa so radi prezidane cerkve več ali manj pokvarjene. Te slike so bile narejene pred 500 leti. Še znamenitejši je pa umetno zrezljani veliki oltar, ki je bil lani popravljen in pozlačen in ki je stal 38.000 Din. Ta oltar je bil narejen pred kakimi 250 leti in je edini te vrste. — Mična in znamenita je torej naša vasica po svoji zgodovinski cerkvi in pa, ker stoji v nji tudi rojstni dom slavnega pisatelja Josipa Jurčiča. Gotovo bo marsikoga vlekel srce v našo vas na dan, ko se prične vsakonedeljsko sv. opravilo ravno radi teh dveh stvari.

Zopet žrtve Kolpe.

(Podzemelj.)

V nedeljo 6. t. m. se je odigral v Kolpi, par minut od Podzemlja, žalosten dogodek, ki je močno pretresel vso okolico in ki ni za prizadete niti malo časten. Pred očmi najmanj štiridesetih gledalcev je utonilo mlado, 22 letno dekle Tončka Kralj, doma od Stopič pri Novem mestu. Človeku se srce krči, ko sliši, da se izmed toliko navzočih za časa njene obupne borbe s mrtjo ni našel niti eden, ki bi imel toliko poguma, da bi ji prihitel na pomoč. Imenovana je služila v gostilni Zupančič v Gradacu in se je šla usodnega dne kopat v Kolpo, ne vedoč, da jo tam čaka smrt. Šla je sama kaka dva metra predaleč, ker pa ni bila večja plavalnica, je bilo to zanjo usodopolno. Poznejša reševalna dela so bila vsled nemirne vode zelo otežkočena, tako da so jo šele čez dobrih 20 minut mogli potegniti iz vode. Poznali so jo vsi kot pošteno in vedno veselo

13

RAZNO

Ni kriva. Poglejte Ančka, na klavirju je prahu najmanj za štiri tedne. Jaz sem pa šele teden dni pri vas v službi.

Udana v božjo voljo. »Kakor slišim, se boste še enkrat poročili, dasi ravno ste že štiri moše pokopali!« »Zakaj pa ne?« Dokler jih Bog jemlje, jih bom jaz tudil.

Junštvo katoliških sester. Bele sestre so na globoki in vroči ravnini zahodno od jezera Nyassa v Angleski vzhodni Afriki ustanovile bolnišnico za gobave. Misijon je postavil 20 koč, ki se radi številnih »obavcev«, ki prihajajo od vseh strani, vedno množe. 40 bolnikov je v bolnišnici, 80 pa v ambulantni negi. Nesrečni bolniki, ki jim odpadajo celí udje od telesa, so res usmiljenja vredni. Večin. od njih so vsi avojej zapustili in jih oskrbuje misijon. Bele sestre so si ravno v deželi Nyassa v boju proti kužnim boleznim pridobile velike zaslugе. V zadnjih dveh letih se jim je

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

V resnici so bili čevlji vedno moja največja želja. Županov in gostilničarjev sin sta imela čevlje in kadar sta prišla ob nedeljah k maši, sta gladko stopala po zvenečih ploščah, mi kmetje pa smo s coklami stransko topotali.

»Ussel, ali je še daleč?«

»Glej, krik iz arca,« je rekel Vitalis smejoč se, »torej si že zelo želiš imeti čevljev, dečko? No dobro! Obljubim ti takšne, ki bodo imeli žeblje spodaj. In obljudim ti tudi kratke hlače iz žameta, telovnik in klobuk. Upam, da bo to posušilo tvoje solze in ti dalo noge, da napraviš še onih šest milj, ki nam še preostanejo.«

Čevlje z žebli spodaj! Bil sem očaran. Že to je bila čudovita stvar za me, imeti čevlje, toda ko sem slišal govoriti še o žeblih, sem na mah pozabil svojo žalost.

Čevlje z žebli! Hlače iz žameta! Telovnik! Klobuk!

Ah! Če bi me videla mati Barberina, kako bi bila zadovoljna, kako bi bila name ponosna!

Toda kljub čevljem in žametnim hlačam, ki so me čakali na koncu šestih milj, katere smo morali še napraviti, se mi je zdelo, da ne bom mogel več hoditi tako daleč.

Nebo, ki je bilo pri našem odhodu modro, se je prepreglo s sivimi oblaki, in kmalu je pričnela pršiti droben dež, ki ni več ponehal.

S svojo koštrunovo kožo je bil Vitalis dovolj dobro zavarovan proti dežju, in mogel je ščititi Joli-Coeurja, ki se je pri prvi kapljici dežja hitro vrnil v svoje zavetje. Toda psi in jaz, ki nismo imeli ničesar, s čimer bi se odeli, smo bili kmalu premočeni do kože; vendar so se psi od časa do časa vsaj otresli, medtem ko se jaz tega naravnega sredstva nisem mogel poslužiti in sem moral stopati pod težo, ki me je popolnoma zmučila in obdala z ledenim oklepom.

»Ali se hitro prehladiš?« me je vprašal gospodar.

»Ne vem; ne spominjam se, da bi bil kedaj prehlajen.«

»Prav tako, pravi Gotovo, da je nekaj dobrega v tebi. Toda nočem te po nepotrebnem izpostavljati, danes ne bomo več hodili dalje. Glej, tam dol je vas, tam bomo prenočili.«

V vasi ni bilo gostilne, in nihče ni hotel sprejeti nekakšnega berača, ki je vlačil s seboj otroka in tri blatne pse.

»Tukaj nimamo prenočišča,« so nam odgovarjali.

In ljudje so nam zapirali vrata pred nosom. Hodili smo od hiše do hiše, ne da bi se nam katera odprla.

Ali bo treba vendar še napraviti brez počitka one štiri milje, ki nas ločijo od Ussela? Noč se je storila, od dežja smo bili čisto premraženi, in čutil sem, kako so mi noge otrdele kakor da bi bile iz lesa.

»Ah! Hiša matere Barberine!«

Končno nam je le neki kmet, ki je bil bolj usmiljen kakor njegovi sosed, odprl vrata svojega skednja. A predno nas je pustil notri, je zahteval, da ne smemo imeti luči.

»Dajte mi svoje vžigalice,« je rekel Vitalinu, »vrnem vam jih jutri pri odhodu.«

Imeli smo vsaj streho, da nas varuje in dež ni več padal na nas.

dekle in čeprav so bile oči suhe, ko je ležala pred nami blede in mirne, je marsikatero srce jokalo v nemi boli. Svetila ji večna luč!

Pismo iz Kanade.
(Noranda.)

Z žalostnim srcem naznanjamo vest, da smo dne 22. junija spemili k zadnjemu počitku našega rojaka Martina Vukšiniča, doma iz Zelenbeja pri Metliki. Kruta smrt mu je pretrgala nit življenja v najlepši moški dobi. — Delal je v rudniku, kjer smo večinoma vsi zaposleni. Pokojni Martin je bil zaposlen pri dvigalu, ki dviga iz rova rudo. V sredi rova mu je prišla nasproti smrt, ki ga je vrgla iz dvigala kakih dvesto metrov nazaj v globino rova in zdrobila njegove ude. Bil je mož, ki je bil tudi drugim za zgled. Marljiv delavec in spoštovan od tukajšnjega naroda. To je pričal njegov pogreb, ki se ga je udeležila velika množica. Poleg več drugih vencev mu je darovalo vence tudi društvo sv. Štefana KSK jednote. Pokopal ga je francoski kat. duhovnik. Tebi, dragi Martin, naj bo lahka tuja kanadska zemlja!

Razne novice.
(Rakitna.)

Zapustil nas je g. župnik K. Zajc. Odšel je na župnijo Rudnik pri Ljubljani. V naši župniji je bil nad sedem let, in ne bomo naštevati podrobno na tem mestu velikih zaslug, ki si jih je pridobil v naši fari. Vsak, kdor je poznal razmere, ko je prišel g. župnik v Rakitno in kdor jih pozna danes, ve, da je to čelo stelo veliko truda in težav, in danes po sedmih letih gledamo župnijo prerojeno in vseh poljih. Ustanovil je Prosvetno društvo, in sezidal prostoren Društveni dom, kar za malo gorsko vasico ni bila lahka stvar. Ustanovil je tudi tukajšnjo Hranilnico in posojilnico. Zelim g. župniku na novem mestu obilo sreče! — Dne 1. julija je umrla v Leonišču v Ljubljani Mici Kržič, posestnica in trgovka iz Rakitne v 34. letu starosti. Pokojna je bila velika prijateljica misijonov in revežev, bila je tudi velika podpornica tukajšnjega Prosvetnega društva. Bog ji bodi večni plačnik! — Letos

bodo pri nas posebno prizadeti naši živorojci, ker stoji travniki večinoma po suhih legah in se strahovito pozna suša. Več kot polovico manj bo sena. Kmetje bodo morali za prodati polovico živine iz hleva in sicer po nizki ceni.

Belokranjski kotiček.

Še enkrat — Sv. Frančišek.

Ce Bog da lepo vreme, se bomo prav lepo imeli gori v nedeljo 20. t. m. Obeta se precejšnja udeležba z vseh strani in tudi tamburice bomo imeli s seboj, da bomo imeli tem več dobre volje. Potrudimo se res vsi, da napravimo presvetlemu g. škofu Rožmanu čim lepši dan in čim največ veselja. Napovedujejo se kot gosti tudi nekateri odlični možje in voditelji našega naroda iz te in one strani Gorjancev.

Vsekakor bo to pomemben dan, ki bo ostal gotovo vsem v najlepšem spominu.

Ce bi radi slabega vremena ne bilo mogče iti k Sv. Frančišku, se bo pa vsa slovesnost vršila kar v Črnomlju; pa le zaupajmo, da bomo imeli lep dan in krassen razgled.

Hudo uro smo imeli.

Dne 7. julija okrog poldne je završalo, da je bilo kaj. Z upom in strahom smo gledali v vrtinčaste pogubne oblake. Vilo se je, da je bilo kaj in tudi bliska in groma smo imeli. Med dežjem se je pričela usipati tudi toča, ki je mestoma napravila nekaj škode. Največ se pozna po vinogradih, toda posebno hudo ni. Nekaj grozja bo odpadlo, pa Bog nam bodi prizanesljiv za naprej, pa bomo še dosti dobili. Proti Karlovcu pa je nesreča večja in je

Z našo UMETNO

mošovo esenco „Moslin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno oblačilo in zdravo domačo plinčo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30.—, po pošti Din 50.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kane Ljubljana in drogeriji M. Kane (Wolfmark) Maribor, Gosposka ulica 23.

v Karlovcu samem pobila toča mnogo oken in pravijo, da je imelo eno zrno, ki so ga tehtali 26dkg — torej več kot ¼ kg. Tudi se je utrgal nad mestom oblak in je voda napravila po mestu mnogo škode.

Pri nas smo imeli ta teden že dežja za potrebo in je zaenkrat suša opravila. Zaradi suhega vremena je delo nekoliko zastalo in so ljudje šele te dni posejali proso. Sedaj je tudi ajda že v zemlji.

Banski svetovalec za Belo Krajino.

Dolga leta je zastopal g. Jožef Nemanč iz Zelenbeja pri Metliki naše koristi kot naš narodni zastopnik in prav on je tudi sedaj imenovan za banskega svetovalca za naš okraj. K temu imenovanju mu prav toplo častitamo.

Radio.

Vsak delavnik: 12.30 Reproducira glasba 13. Casovna napoved, borza, reproducira glasba, 13.30 Iz današnjih dnevnikov, 13.30 Popoldanski koncert, 22. Poročila.

Cetrtek, 17. jul.: 19.30 Pravljice, 20. Reproducira glasba, 20.15 Jugoslovanski večer: Prenos iz Zagreba, 21.05 Prenos iz Beograda, 21.55 Slovenske narodne pesmi. — Petek, 18. jul.: 19.30 Gospodinska ura, 20. Bachov večer, izvaja gđ. Jadviga (klavir) in Emilija (vkljinla) Poženel, 21. Večer Prelovčevih samospesov, poje gđ. Špela Ramišakova, 21.30 Koncert Radio-orkestra. — Sobota, 19. jul.: 19.30 Spornica ura, 20. Prenos iz Beograda, 22.15 Prenos iz Bleda. — Nedelja, 20. jul.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10. Versko predavanje, 10.20 O čebelarstvu, 11. Dopoldanski koncert, 12.15 Tedenški pregled, 15. Reproducira glasba, 15.30 Jalen »Srednja« — drama v 4. del. (Ljudski oder), 16.30 Kuharjev šramel kvartet, 20. Koncert godbe »Zarja«, 21. Koncert Radio-orkestra, 22.15 Prenos iz Bleda. — Ponedeljek, 21. jul.: 19.30 Filozofsko predavanje v nemškem jeziku, 20. Planinski zvoki, izvaja Radio-orkester, 21. Valček večer, izvaja Radio-orkester. — Torek, 22. jul.: 19.30 Razvoja Sokolstva pri Lužičkih Srbih, 20. Prenos iz Zagreba, 22.15 Prenos iz Bleda. — Sreda, 23. jul.: 19.30 Portreti iz svetovne literature, 20. Prenos iz Prage.

Vitalis je bil previden mož, ki se ni odpravil na pot brez zaloga. V vojaški torbici, katero je nosil na ramenih, je imel hlebček kruha, ki ga je razdelil na štiri dele.

Tedaj sem videl prvič kako je vzdrževal pokorščino in disciplino v svoji četi.

Ko smo tavalili od vrat do vrat iščoč prenočišča, je vstopil Zerbino v neko hišo in se takoj naglo vrnil s skorjo v gobcu. Vitalis mu je rekel le to:

»Čakaj, zvečer, Zerbino.«

Nisem več mislil na to tatvino, ko sem zagledal v trenutku, ko je naš gospodar rezal hlebček, kako je postal Zerbino nekam poparjen.

Vitalis in jaz sva sedela na dveh snopih praprota, Joli-Coeur se je stisnil med naju; psi pa so se vlegli po vrsti k našim nogam, Capi in Dolce sta uprla oči v gospodarja, Zerbino pa je naslonil glavo s povešenimi ušesi na tace.

»Naj stopi tat iz vrste,« je rekel Vitalis z ukazujočim glasom, »in naj gre v kot; legel bo spat brez večerje.«

Takoj je zapustil Zerbino svoj prostor in se splazil v kot, katerega mu je pokazal njegov gospodar z roko; ves se je zakopal v kup praprota, in nismo ga več videli, pač pa smo slišali njegovo otožno in zamolklo čviljenje.

Ko je izvršil kazen, mi je izročil Vitalis moj del kruha in ko je jedel svojega, je razdeljeval v malih koščkih Joli-Coeuru, Capiju in Dolciji njim namenjene deleže.

V zadnjih mesecih, ki sem jih preživel pri materi Barberini, se gotovo nisem razvadil; vendar se mi je zdela izprememba stroga.

Ah! Kako je bila dobro ona vroča juha, katero je vsak vočer napravila mati Barberina, dasiravno ni bila zabeljena.

Kako ljub bi mi bil sedaj kotiček pri ognjišču; s kakim zadovoljstvom bi se zleknil v svojo posteljo, in se pokrili z odejami do ušes!

In danes! O rjuhah in odejah ni bilo govora in morali smo biti srečni, da smo imeli posteljo iz praproti.

Ves zbit sem bil od utrujenosti, noge sem imel vse ožuljene od cokol; in od mraza sem se tresel v premočeni obleki.

Naredila se je temna noč, toda na spanje nisem mislil.

»Kaj šklepetaš z zobmi,« mi je rekel Vitalis, »ali te zebe?«

»Nekoliko.«

Slišal sem kako je odprl svojo vrečo.

»Nimam dobro opremljene oblačilnice,« je rekel, »vendar imam tukaj srajco in telovnik, v katerega se lahko zaviješ, mokro obleko pa sleci. Potem se zarij v praprot in kmalu se boš ogrel in zaspal.«

Toda nisem se ugreel tako hitro kot je Vitalis mislil; dolgo sem se premetaval na praprotnem ležišču; preveč sem bil žalosten in nesrečen, da bi mogel zaspati.

Ali bo sedaj vsak dan tako? Ali bom moral vsak dan hoditi brez počitka v dežju, spati po skednjih, tresti se od mraza, večerjati samo kos suhega kruha, nikogar imeti, ki bi me miloval, nikogar da bi ga ljubil, biti brez matere Barberine?

Ko sem tako žalostno premišljeval s težkim srcem in solznimi očmi, začutilim poleg sebe toplo sapo.

Izlegnem roko in utipam volneno dlako Capijevo. Tiho se mi je približal, previdno se pomikajoč, naprej po praproti in me zavohal; nalahno je dihal in njegov dih sem čutil na obrazu in laseh.

Kaj je hotel?

v okrožju 100 km posrečilo pri 5000 bolnikih z vbrizgovanjem oždraviteljskega bolezen »pinane«, ki je podobna gobam. Na dveh postajah so v letu 1928. zdravili 37.000 slušajev raznih bolezni, v letu 1929. pa 78.624.

Had kritiki. Pred par tedni je umrl znani kritik pariškega dnevnika »Temps-a« Pavel Sunday. Pisatelj se mu očitali, da je med predstavo v gledališču spal, a jih je kljub temu ocenjeval. Ko se je spet nekaj podobnega pripetilo, stopi razjarjeni pisatelj drame h kritiku. Ta pa se mirno predrami in reče: »Saj s spanjem tudi povež svoje mnenje.«

Malo poora. Pri zadnjih angleških volitvah je poslanka Astor govorila na shodu ter je podtržala razlike med moškimi in ženskimi. Med drugimi je omenila tudi to, da so ženske vedno lepše oblečene ko moški. »Saj so lahko,« zavpije vmes moški zborovalec, »ko pa moramo mi plačevati vašo obleko.«

Železnica, ki vozi samo ob deževnem vremenu. Ena najbolj čudnih železnica na celim svetu je takozvana proga Kashequa, ki vodi po daljnih krajih severozahodno. Penn-

NAZNANILA.

d Romanje na Višarje, ki bi se imelo vršiti 26. in 27. julija se ne bo vršilo, ker notranje ministrstvo ne dovoli skupnega potnega lista. Vplačane vsote za vizum in za železnico bodo romarji prejeli tekom prihodnjega tedna po pošti nazaj, ali pa če se osebno zgledajo v pisarni Prosветne zveze, Miklošičeva cesta 5.

Prosветni tabor za celo Dolenjsko se bo vršil 23., 24. in 25. avgusta v Trebnjem. 24. avgusta se bo namreč tamkaj blagoslovil novi prosветni dom. 23. avgusta bo prosветni tečaj namenjen voditeljem izobraževalnih društev, knjižničarjem voditeljem, voditeljem fantovskih in dekliških odsekov itd. Nedelja pa bo posvečena prosветni manifestaciji naše Dolenjske. Radi tega Prosветna zveza kot matica vladno vabi, da se vsa društva izobraževalna in prosветna z vsemi svojimi odseki udeležijo te največje naše prireditve na Dolenjskem. — Podrobna navodila sledijo.

N našim gospodinjam priporočamo knjigo »Gospodinjstvo«, katero je spisala m. Ljivina Purgai, cena broš. Din 40, vez. Din 60. Knjiga, brez katere naj ne bo nobena gospodinja, nudi vse potrebne in važne — zlate nauke in navodila, ki jih mora vedeti vsaka naša gospodinja. Obsega tudi veliko zdravstva od strokovnjaka dr. Dolšaka. Knjigo toplo priporočamo še posebno gospodinjskim šolam in tečajem. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

I. V.:

Novi kazenski zakon.

(Nadaljevanje.)

2. Pomočnik pa se imenuje tisti, ki drugemu naklepoma pomore pri storitvi kazn. dejanja. Ta pomoč pa je lahko izrečno dogovorjena ali pa tudi molče dana. Na vsak način se morata storilec in pomočnik zediniti glede

pomoči. To zedinjenje pa mora biti podano pred izvršitvijo ali vsaj tekom nje; če je dana pomoč po že izvršenem kazn. dejanju (n. pr. da kdo skrije tatu ali njegov plen, ne da bi se z njim prej o tem zednil), ni to pomoč v našem zmislu, temveč posebno (tudi kaznivo) dejanje. O taki pomoči bo govor pozneje.

Storilec in pomočnik se izrečno ali molče zedinita. Primer izrečnega zedinjenja: Miha (storilec) gre krast v neko trgovino. Ker pa je že poznan tat, se boji, da ne bi takoj naslednji dan pregledali njegovo stanovanje. Zato gre poprej k Janezu in ga prosi, naj on skrije ukradene stvari, ki jih bo prinesel ponoči k njemu. Janez mu to obljubi in tudi res ugodi. — Primer molčечеega zedinjenja: Peter in Lovrenc sta stara tatinska tovariša; včasih kradeta skupno, včasih vsak na svojo pest. Tako gre nekoč Peter, ne da bi o tem kaj povedal Lovrencu, krast v neko trgovino; toda to pot ne more odpreti vrat. Slučajno pride mimo Lovrenc in ko vidi tovariša v zadregi, mu poda pripraven vitrih, katerega nosi pri sebi ter gre svojo pot.

Kako se kaznuje pomoč pri kazn. dejanju? Jasno je, da je pomočnikova krivda v obče manjša kot storilecova. Treba je tudi pomisliti, da marsikdaj storilec ne bi izvršil kazn. dejanja, če bi ne bilo pomočnika; moglo bi se pripetiti, da bi bilo celo krivično, obsoditi pomočnika na manjšo kazen kot storilca. Zato daje zakon sodniku svobodne roke, da kaznuje pomočnika ali prav tako kot storilca (t. j. z enako kaznijo, kot je zagrožena za dovršeno kazn. dejanje), lahko pa tudi mileje. Sodnik mo-

ra po svoji previdnosti in spoznanju kaznim najbolj prilagoditi pomočnikovi krivdi in zlu, ki ga je s svojo pomočjo povzročil.

Kaj pa, če je storilecova kazn. dejanje ostalo samo pri poskusu — se li v tem slučaju kaznuje tudi pomočnik? Zakaj pa ne! Vsaj pri zločinstvih je gotovo tudi taka brezuspešna pomoč kazniva kakor tudi, če je pomoč sama na sebi ostala brezuspešna (t. j., da ni imela nobenega uspešnega učinka ozir. se je ponesrečila).

Študent s kmetov piše tovarišu v mestu.

III.

Nekaj dni po Marjeti 192...

Če na dan sv. Marjete deži, orehov pričakovati ni; seno se ne more posušiti, lešniki bodo črvtiti.

Narodni pregovor.

Dragi! Najlepša hvala za odgovor. V resnici je neznosno letošnje leto in ne sme ostati kar tako pozabljeno, da se ne bi nič pisalo o njem. Pišeš, da je tudi pri vas slabo vreme. Letos je tako menda po vsem širokem svetu, po naši državi pa prav gotovo. Zelo malo berem časopise ali kadar jih dobim v roke, me vselej pretresejo žalostne novice, da je tukaj voda poplavlila žetev, tam je napravila velikansko škodo v mestu ali v vasi in podobno. Strašno je vse to in še enkrat te opozarjam, da ne sme ostati brez spomina!

Pri nas je sicer po starem: dva dni

14

Kmalu je legel na praprot čisto blizu mene in mi nežno pričel lizati roko.

Ves ginjen od tega ljubkovanja sem napol vstal in ga poljubil na mrzel smrček.

Zamolklo je zalajal, potem pa živahno položil svojo nogo v mojo roko in se ni več ganil.

Pozabil sem na utrujenost in na bol; stisnjeno grlo se mi je odprlo; oddahnil sem se; nisem bil več sam: imel sem prijatelja.

VI.

Moj prvi nastop.

Naslednjega dne smo zgodaj krenili na pot.

Nič več ni deževalo; nebo je bilo sinje, in suh veter, ki je pihal ponoči, je pustil na cesti le malo blata. Ptice so veselo prepevale v grmičevju ob cesti in psi so skakali okoli naju. Tu pa tam se je Capi vzel na zadnje noge in zalajal vame. Dobro sem razumel, da je hotel s tem reči:

— Le pogum, le pogum!

Zakaj bil je razumen pes, ki je vse razumel in vedno napravil tako, da si tudi njega razumel. Zelo pogostokrat sem slišal zatirjevati, da mu manjka samo dar govora. Toda jaz nisem nikoli mislil tako. Že v svojem repu je imel več duha in zgovornosti, kakor ga ima mnogo ljudi na jeziku ali v očeh. Vsekakor bi bila beseda med nama brez pomena, ker sva se že takoj od prvega dne razumela.

Ker nisem nikdar zapustil vasi, sem bil zelo radodoveden, kakšno je mesto.

Priznati moram, da me Ussel nikakor ni očaral. Njegove stare hiše s stolpiči, ki brez dvoma razveseljuje staroslovce, me niso prav nič prijele.

Seveda je res, da nisem iskal slikovitosti v teh hišah, temveč nekaj povsem drugega.

Neka misel mi je polnila glavo in zatemnila moje oči, da so hotele videti le eno stvar: prodajalnico za čevlje.

Ah, moji čevlji, katere mi je obljubil Vitalis! Bil žal se je čas, da jih dobim.

Toda kje je ona presrečna prodajalna, kjer jih bom dobil?

Iskal sem le to prodajalno, vse drugo, stolpiči, gotski oboki in stebri me niso zanimali.

Zato je tudi edini spomin, ki mi je ostal na Usselu ona temna in nezakajena prodajalna, ki je ležala poleg pokritih tržnic. Spredaj v izložbi so bile razobešene stare puške, obleka, na živih obšita s trakom in okrašena s srebrnimi epoletami, mnogo svetilk, in staro železje v košarah, predvsem ključavnice in rjavi ključji.

Morali smo stopiti tri stopnice navzdol; prišli smo v velik prostor, kamor gotovo še ni prodrl solnični žarek, odkar je bila streha postavljena na hišo.

Kako so vendar mogli prodajati tako lepe stvari kot so čevlji v tako strašnem kraju!

Toda Vitalis je že vedel, zakaj je prišel v to prodajalno, in kmalu sem bil tako srečen, da sem imel noge obute v podkovane čevlje, ki so bili gotovo desetkrat težji kot moje cikle.

Pa radodarnost mojega gospodarja se tukaj ni ustavila; za čevlji mi je kupil še moder žamet in jo pič, volnene hlače in mehak klobuk, torej vse, kar mi je obljubil.

Zamet za me, ki sem vedno nosil le platno! Pa čevlji! Pa klobuk! Ko dosedaj še nisem imel drugega pokrival kot svoje lase; gotovo je bil to najboljši mož na svetu, najradodarnostnejši in najbogatejši!

Naročajte „Domoljuba“!

brez dežja — med tem en dan solnce — in zopet tri dni za nobeno delo — en dan pa gotovo dežl... Tako smo se že privadili in z obupom in negotovostjo gledamo v bodočnost... Zjutraj ležimo do šestih, sedmih! Pa sedaj, okoli Mrgetel Ko da je Božič. Ta leg nekaj pomeni in gotovo ne bo prinesel nič dobrega. A kaj če boš tudi močil na dežju in mrazu, ko tako in tako ne moreš nič napraviti! V juliju smo, pa moram govoriti o mrazu... Pri vsaki jedi in preden gremo spat, pridenejo mati Oče nas in Češčeno Marijo, »da bi nas Bog potolažil in nam dal lepše vreme«. Takšen je človek: sedaj molimo in prosimo, ko nam že teče voda v grlo, da bi Bog od nas odvrnil slabo leto in nas ne bi pokončal z gladom. Ker vse tako kaže, da bo lakota. Črvi izpodjedajo krompir, koruzo in žito, da vse vene in se suši. Zajcev menda še nikdar ni bilo toliko, ves fižol nam bodo popasli, da ga ne bo ni semena. Kar zraste, sproti porušijo. Mrmorjev je tudi čuda božja. Zemlja je razmočena in mehka, pa ta nesnažna golazen lahko rije in brbra po njej. Povsod samo gnezdo. Kadar kosiš, prežeš z vsakim desetim mahom gnezdo. Ali so še jajčeca ali pa že mladiči, ki jih pri košnji lahko največ uničiš. Samo lisica nam hoče prekopati vse travnike in njive, ker išče črve in mrmorje. — Nesreča ti je kakor vrana: nikdar ni sama, ampak ima za sabo kar celo jato. Kaj hočemo!

Preteklo soboto so odšli naši fantje in moške »v košnjo«. Od nas namreč hodijo kositi na Hrvaško tja do morja. Prvi gredo že za Ivanje; ti se odpravijo celo do Kraljevice, v Tribalj, k Sv. Jožefu, v Polje. Tam je najprej zrela trava, a je tudi najboljše življenje in najvišja plača. Celo do petdeset dinarjev na dan imajo in še izvrstno jedačo in pijačo. Ni napačno! Nekoliko slabše je okoli Lokev, Fužin. Mrzle vodite in Belega sela, kjer se začne sedaj prava košnja. Najslabše je pa v Liču, kjer nimajo niti poštene vode; a tudi v Delnicah ni posebno dobro, ker so delnički »svedraši« skopi in samozelniki. Pa vsak se pritisne, kjer more, tudi trideset ali pet in trideset dinarjev na dan, pa še tobak, je boljše kot doma, ko ni nič! Ta košnja je poleti edini in glavni zaslužek naših možakarjev, nekateri prinesejo domov lepe stotake, nekateri še kaj čez tisoč!... Jaz še nikoli nisem bil »v košnji«, dasi bi šel zelo rad, da bi videl kakšno je tam, kako delajo in žive tam naši fantje med Primorkami, ko pripovedujejo toliko zanimivih dogodbin. S seboj prinesejo tudi dosti hrvaških pesmic, ki, žal, niso vse hvalevredne. Doma me ne puste, češ, da sem preslab. Ako Bog da, kleti pa bom šel, in če mi bo šlo vse po sreči, boš mogoče kmalu bral mojo povest o tej »košnji«, ki jo že dolgo snujem. Bomo videli... Druga leta je po Mrgetinem ostalo le malo moških doma, da je bila še cerkev skoraj prazna. A letos boš tudi kosi občutili to deževno vreme.

Mnogo jih sploh ni šlo nikamor, a še onih, ki so odšli, je več od polovice priromalo nazaj, ker jih ni nihče hotel najeti.

»Nihče noče kositi na dežl!«
»Kaj bo kosil, ko mu potem leži in gnije, ko je ni moč posušiti in spraviti. Bi treba, da bi bil človek noč in dan z dežnikom nad travnikom!«

Pa si pomagaj!
Saj mi bogve kaj ne kosimo. Še za otavo nismo pokosili, ko bi morali že pred Petrovim! Kaj boš, spraviti je vseeno ne moreš! Po par mrež sušimo kakor da krado. Še letos je nismo deli na pod, da bi bila pošteno suha. Tri tedne sem že doma, pa še ni bilo tri dni zaporedoma brez dežja! Tako ti je, vidiš, dragi prijatelj! Kdor je kaj več podre, temu leži, gnije in rjavi na livadi... Kosci Lodo morali pač počakati, da »se vremce sprevedri« — če se sploh misli!...

Sveta Margareta (13. julija) je za nami, a »mrgetenska repa« je še v vrečici na polici. O Margareti namreč navadno sejemo repo za ječmenom ali za ječmenko (ki jo imenujemo tudi »rana« ali »kosmatica«, ker je osinasta ko ječmen), ki je takrat zrela ko ječmen. Sedaj bi morala imeti repa že dve peresci, pa še gnoja ni na njivi! Žito smo nekako skrivaj poželi in še to je skoraj sama grašica, kokelj, travulja in pijanka (ljuljka). Najprej bo treba napeljati gnoj, nato pa orati. Kdaj bo še vse to?...

Drugače bi življenje še nekako šlo. Za silo bi se nesla v mlin zmesa, četudi zmesni žganci kipijo po vsej peči in so nekam žvekasti. Zmesen kruh je pač malo bolj ko zgoljen koruznjak. Sicer pa je prišel na vrsto novi krompir, ki tudi ne obeta dosti. Po trikrat na dan otepamo krompir pa krompirjeve žgance: za nadožujnik ga denemo peči kar z olupki, opoldne je tako in tako stalen okoli sklede in včasih tudi za malo južino naredijo kaj krompirjevega, za večerjo pa krompirjeve žgance s kuhanim ali kislim mlekom.

»Samo da bi se žakelj kaj nategnil!« pravijo mati. Prej smo v resnici vsak teden potrosili mernik koruze.

Graha se lahko naruži in korenja je naraslo za prvo silo. Saj bi še nekaj bilo, da le tega božjega solnca tako ne manjka.

Tukaj ti naj povem še nekaj, čemer se boš mogoče malo nasmešnil. Kadar prvič jemo novino (nov, t. j. letošnji krompir, repo, kolerabo, korenje, stročje ali kar je že), tedaj vlečemo drug drugega za lasel. Čudno, kaj ne, in nihče ne ve zakaj. Ko sem vpraševal, zakaj se to dela, so mi odgovorili: »Taka je stara navada! Najbrž je res samo navada ali kaj?!

Po plotvih in stelnikih cvete srebrot in razširja svoj prijeten svež duh daleč naokoli. Toda nihče se ne meni zanj, če čebel in muh ni, da bi brenčale po cvetju. Znamenje današnjih dni, ki je povsod tako zelo vidno in očitno...

Oglasi se kaj kmalu z odgovorom. Pozdrav Tvoj Jože Zdolanji.

Vreče

Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri tvrdki!

Mirko Mlakar

Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

Katoliška akcija med Poljaki.

Poljaki veljajo za njabojni katoliški slovanski narod. Toda v verskem življenju valja pravilo, da že nazadnje, kdor ne napreduje. Zato se ravno Poljaki najbolj boji mirnega uživanja dosedanjih uspehov. Katoliški Poljaki se ne zadovoljijo s tem, da ohranijo vse sedanje postojanke in se obdrže na sedanji višini. Svoje versko življenje hočejo še poglobiti in pritegniti k izvrševanju verskih dolžnosti tudi tiste, ki stoje ob strani ali pa so se ji že odtujili. Katoliška akcija, ki hoče sodelovanja neduhovnikov pri težavnem delu cerkve za pokristjanjenje človeških duš, je našla med vsemi slovanskimi katoliškimi narodi največ pravega razumevanja pri Poljaki, čeravno je drugod še bolj potrebna. Katoliška akcija na Poljskem skuša najprej vzgojiti apostolske voditelje, ki bi potem potegnili za seboj ves narod. Zato se vrše skoraj po vseh škofijah posebni tečaji za duhovnike o katoliški akciji. Toda apostolskega duha ni, kjer ni globokega verskega življenja, katero je nemogoče brez duhovnih vaj. Vsa obstoječa katoliška društva skušajo preroditi v duhovnih vajah. Zakaj, kaj bi koristila katoliška društva, če v njih ni pravega katoliškega duha, ampak bi jim bila katoliška načela samo sredstvo za kake sebične osebne namene? Udeležba pri duhovnih vajah presega vsako pričakovanje. Radi pomanjkanja prostorov se jih niti ne morejo udeleževati vsi priiglašenci.

Janzenizem.

Uprav letos bomo obhajali (8. avgusta) dvajsetletnico oziroma petindvajsetletnico (20. decembra), odkar je v duhu svetosti umrlj papež Pij X. s svojimi odloki o pogostnem sv. obhajilu vseh vernikov in posebej še o zgodnjem in pogostnem sv. obhajilu mladine potrgal zadnje korenine tako imenovane janzenitovske (Janzen je bil krivoverški škof v Ypernu, v svojih naukih podoben krivovercem Lutru in Calvinu) zmote.

Janzenisti so namreč med drugim zlasti poudarjali, da bodi sv. obhajilo le neka nagrada, ne pa hrana za dušo, le plačilo, ne pa pripomoček za bogoljubno življenje. Zato so s pretirano strogostjo obteževali prejetanje sv. zakramentov, nalagali ostre pokore in nad vse previdno delili spovedencem odvezo. Celo o velikonočnem času so dovoljevali ponekod sv. obhajilo le štirim ali petim župljanom. Na zelo dobro obiskanih božjih potih je dobila odvezo komaj deseterica spovedencev. Zanimivo je, da je bil janzenizem tudi v naših deželah močno razširjen. Zelo hud janzenist je bil svoječasi župnik v Poljanah nad Škofjo Loko Janez Traven, poznejši dekan v Ribnici. V zmišlu navodil svoje struje je bil pri delitvi svetih zakramentov tako strog, da je vernike manj odtujil verskemu življenju. Saj je njegov naslednik, ribniški dekan Holcappel, trdil, da ob Travnovi smrti (1874) več kot polovica faranov že nad 20 let ni bila pri sv. obhajilu. — Podobno je nastopal voditelj božjepotne cerkve svetega

Kavčiči

Najboljši trdi in mehki koks in kavčiči praznog Vam nudi

Družba Mirja, Ljubljana

Dunajska c. 46. Telefon 2636

Franciška Ks. pri Gornjem gradu. Ta se je ponašal, da vse leto ni dal odveze niti enemu nešteti spovedancev.

Hvala Bogu, da so ti časi v verskem oziru tako mrki in mrzli minuli in da izginjajo zadnji sledovi, kjerkoli se izpolnjujejo odloki blagega papeža Pija X. Težki so sicer časi v verskem oziru — največ posledica prejšnjih presv. R. Telesu odujenih dob — vendar se nam ob teh odlokih ponuja nova, cvetoča versko-cerkvena pomlad. Ob Kristusu raste nova mladina, pa rastejo tudi novi evharistično vzgojeni družinski očetje. Hvala Ti neizmerna, Pij X., za Tvoje velevažne odloke!

OPOZORILO.

Obveščamo s tem vsakogar, da Alojz Grčar iz Ljubljane ni bil in ni upravičen sprejemati za našo trdko nobenih denarnih zneskov, ter da tudi ni več naš zastopnik.

Friderik Kratz, družba z o. z.
Stubaijer-brzoklepalnik,
Stražišče pri Kranju.

Ure

zlatnino, srebrnino, gramofone in plošče, radioaparate, očala in baterije, — kupite najceneje pri
Matija Wachter,
prej Blažon — Novo mesto.

Med. univ. dr. Francé Logar

specijalist

za zobozdravništvo in ustne bolezni

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14

ne ordinira do 18. avgusta.

Salonit

**ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE**

Dr. Aleš Stanovnik

je odprl

odvetniško pisarno

na Jesenicah

v hotelu »Pošta«

ANTOXYD

jugoslovanskega izvora
neuničljiva nestrupena
pri uporabi
štirikrat izdatnejša dvakrat cenejša
kakor mini
najboljša najekonomičnejša
ZAŠČITNA BARVA PROTI RJI

RUDARSKA ZDRUŽBA TROJANA
Dunajska cesta 1/IV. — LJUBLJANA

JE V PRODAJI:

A. Keber, Ljubljana, Marijin trg 2;
Fr. Berjask, Kranj; Udovč & Lampe,
Novo mesto; Ed. Povalej, Maribor,
Mejska 29; Iv. Šega, agentura, Mürska Sobota.

Ako se nalezem nahoda

ali influence, kašlja, hripavosti, brenčanja v ušesih i. t. d., tedaj takoj vzamem za nosljanje, grgranje ter za obkladke Fellerjev prijetno dišeči ELSAFLUID. To pomaga hitro in zanesljivo. Nekoliko kapljic na sladkorju odpravi takoj krče in slabost v želodcu. Pri revmatizmu, gihtu in oteklinah vsake vrste mi vedno pomaga drgnjenje in pranje z Elsafluidom.

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bo tudi Vam! Fellerjev Elsafluid, to je 23 let znano narodno sredstvo in kozmetično stano v lekarnah in vseh podobnih trgovinah; poiskajna steklenica 5 ljn. dvojna steklenica 9 Din, specijalna steklenica 28 Din. Po pošti najmanj 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stihica Donja, Elsatrg 16

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prestop velja za enkrat Dia 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Učenca za sedlarsko obrt sprejme takoj Ivan Blatnik, Dob pri Domžalah.

Hiša s sadnim vrtom, pol ure od postaje Laze, ugodno naproaj. Več se poizve Vrh 123, Dol p. Ljub.

Kovaškega vajenca pridnega in energičnega sprejme Knez Vižmarje pri Ljubljani.

Dva učenca slikarstvo in pleskarstvo ter enega pomočnika sprejme takoj Ivan Pavlič, Skofljica — siglarna.

Vajenec za kmečki in valjni mlin se sprejme. Reflektira se le na poštenega in pridnega v starosti 14 do 16 let, ki ima veselje do mlinske obrti. Ponudbe na upravo lista pod »Vajenec«.

Vajenec za čevljarstvo obrt se sprejme. Travnik, Trebnje.

Vajenca za sedlarsko in lakir. obrt sprejme takoj J. Kralj, sedlar, Zeleznički.

Učenca za sedlarsko obrt sprejme takoj Ivan Blatnik, Dob pri Domžalah.

Vajenca v krojaško obrt sprejme takoj van Peterneji, Preska 57, p. Medvode, Gorenjsko.

Napredni hiša z zemljiščem, gozdom, travnikom in njivami okrog. Stiri orale zemlje. Hiša je na lepem kraju ter primerna za vsako obrt. — Janez Burgar, Komenda pri Kamniku.

Šivilje in krojači

Tedaj za prikrojevanje dunjskih oblačil se prične 1. do 15. moških oblačil od 16. do 30. vsak mesec. Zahtevajte naznanila (prospekte) in cenik za krojne vzorce. Lastnik staroznane strokovne šole Teodor Kunc, Ljubljana, Jurčičev trg 2-1.

Mizarškega vajenca sprejme Anton Kos, stav. in pohišt. mizarstvo. Klanc pri Kranju.

Predam hiša

na Dolenjskem, 15 minut do postaje Skofljica. Hiša sestoji iz dveh sob in kuhinje poleg 6000 m² njiv in vrta. Hiša je ob glavni cesti. — Cena 45.000 Din. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7898

Desmetno stanovanje

in hrano dam osebi, ki mi založi v zemljišče 10 do 20 tisoč Din v lepem prometnem kraju blizu cerkve in kolodvoru. Prednost ima samica (samski) ki poseduje pravico do trgovine z mes. blagom. — Naslov: pove uprava Domoljuba.

V prodaji inži

Vaša bod.čnost! Ako se čutite sposobnega, doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, potem Vam ponudimo tem potom naše zastopstvo ter Vam jamčimo, za boljši zaslužek kot v katerikoli drugem poklicu. Pišite nam in priložite znamko za odgovor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

6 mlatlinc: 2 s tresilnikom, nekaj še skoraj novih, in 2 gepeljna se valed nabave zadr. strojev poceni proda v Pevnu. — Več se poizve pri Franc Jenkottu, Pevno p. Skofji Loki.

Vajenca za sedlarsko obrt sprejme Janko Miklavčič, sedlar, Cerklje pri Kranju.

Vajenca za mizarstvo obrt s hrano in vsa oskrba v hiši sprejme takoj Golmaier Janez, Breg 3, p. Križe na Gorenjskem.

Mizarškega vajenca sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Franc Stefelj, Ježica 70.

Brunice maline kupuje delikatesa Kovačič, Miklošičeva cesta 32.

Krepkega vajenca

sprejme takoj trdkar J. Košar nasl. Golliž, klep. in vodov. inšt. Ljubljana, Hrenova 7.

GRATIS IN FRANKO!

ZAHTEVAJTE CENIK

GRATIS IN FRANKO!

Ure za dečke od Din 44.— naprej.

H. SUTTNER - LJUBLJANA 1

PREŠERNOVA ULICA 4 — POLEG FRANČISKANSKE CERKVE —
NAJVEČJA ZALOGA UR, ZLATNINE IN SREBRNINE. — LASTNA
TOVARNA UR V ŠVICI

Zapestne ure, srebrne od Din 152.— naprej.
14 karat zlato od Din 296.— naprej.Srebrne vratne verižice (Collier) od
Din 20.— naprej
Zlate vratne verižice (Collier) od
Din 85.— naprej**OROŽJE**

Lovske puške, brownig pištole, samokrese, sprejme
v popravilo puškar F. K. KAISER - LJUBLJANA,
Kongresni trg 9

POZOR GOZDARJI!

Nabavite si prvovrsten izdelek sekir in
plankač, katere pošiljam po pošti. — Cene
nizke. — Za vsak komad prevzamem ga-
rancijsko. MATEVŽ KRMEČ, Log, pošta
Škofja Loka

Edino najboljši

Šivalni stroji in pletilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrti in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Popu v vrenju brezplačno.

Večletna garancija.

Drobne otrobe
in

pšenično krmilno moko

v vseh množinah po najnižjih dnevnih cenah nudi
IVAN KURALT, valjčni mlini v Domžalah

Učitelj: »Imenuj mi šest divjih ži-
vali Afrike.« — Mirko: »Trije levi in trije
tigri.«

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogo-
voru ter brez vsakega odbitka. — Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred
vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo
in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadruzi z **ne-
omelenim** jamstvom za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega več-
kratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov Din.